

Kovo plebiscitas AR JIS SUCEMENTUOS UNIJA?

Vytautas Meškauskas

Skęstantis ir už šiaudo griebiasi. M. Gorbačiovas laukia stebuklo iš ateinančio sekmadienio kovo 17 d. plebiscito. Šaukdamasis į sovietinį patriotizmą, Gorbačiovas pateikia tik vieną klausimą: ar nori respublikų unijos, neįsileisdamas į klausimą, kokios jos bus ir kiek turės teisių. Į tokį klausimą Gorbačiovas gali tikėtis teigiamo atsakymo. Juk visi kartoja, kad vienybė-galybė, ypač šiais laikais, kada valstybių sienos liko neapginamos, o ūkiškas problemas lengviau išspręsti tarptautiniu mastu. Tai taip aišku, kad nereikėtų nei klausti. Už tat norisi spėti, kas iš tikro slepiasi po tuo klausimu, prisimenant seną posakį, kad politikams liežuvis duotas ne tiesai sakyti, bet tik paslėpti savo tikrąsias mintis.

Nesunku įspėti, kad kovo plebiscito klausimas liečia ne unijos ateitį, bet tik Gorbačiovo išsilaikymą. Tikėdamasis patriotinio pakilimo ir teigiamo atsakymo, Gorbačiovas mano galėsiąs jį pristatyti kaip pasitikėjimo pareiškimą.

Tačiau sovietiniai žmonės juo nepasitiki dėl nesugebėjimo sutvarkyti ūkį. Pra gyvenimo lygis buvo aukštesnis Brežnevo stagnacijos laikais. Gorbačiovas pats išputė pakraščių respublikų suverenumo troškimą, kad galėtų juo pasiteisinti ūkinį nuosmūkį. Juk jei Gorbačiovas nedelsdamas būtų reformavęs ūkį, perėjęs prie kapitalizmo, šiandien gyvenimas būtų jau tiek pagerėjęs, kad separatizmo klausimas nebūtų toks aštrus.

Reikia atsiminti, kad Gorbačiovas neatsisakė komunizmo. Jis pasiliko jo kerčius stulpus – KGB, kariuomenę, partijos biurokratus. Visa tai paverčia uniją su jo tvarkomu centru, taip nepatrauklia, kad net dalis Lietuvos, o dar didesnės Latvijos ir Estijos rusų balsavo už tų respublikų nepriklausomybę.

Lietuva, Latvija, Estija, Moldavija, Armenija ir Gruzija pasiskelbė plebiscite nedalyvausiančios. Pirmosios trys jau anksčiau pasisakė už nepriklausomybę, o visos jos jaučiasi esančios neteisėtai įjungtos į Sovietų Sąjungą. Pagaliau, joks kitų tautų bal-

savimas negali išreikšti jų norą. Tik jos pačios gali apspręsti savo likimą.

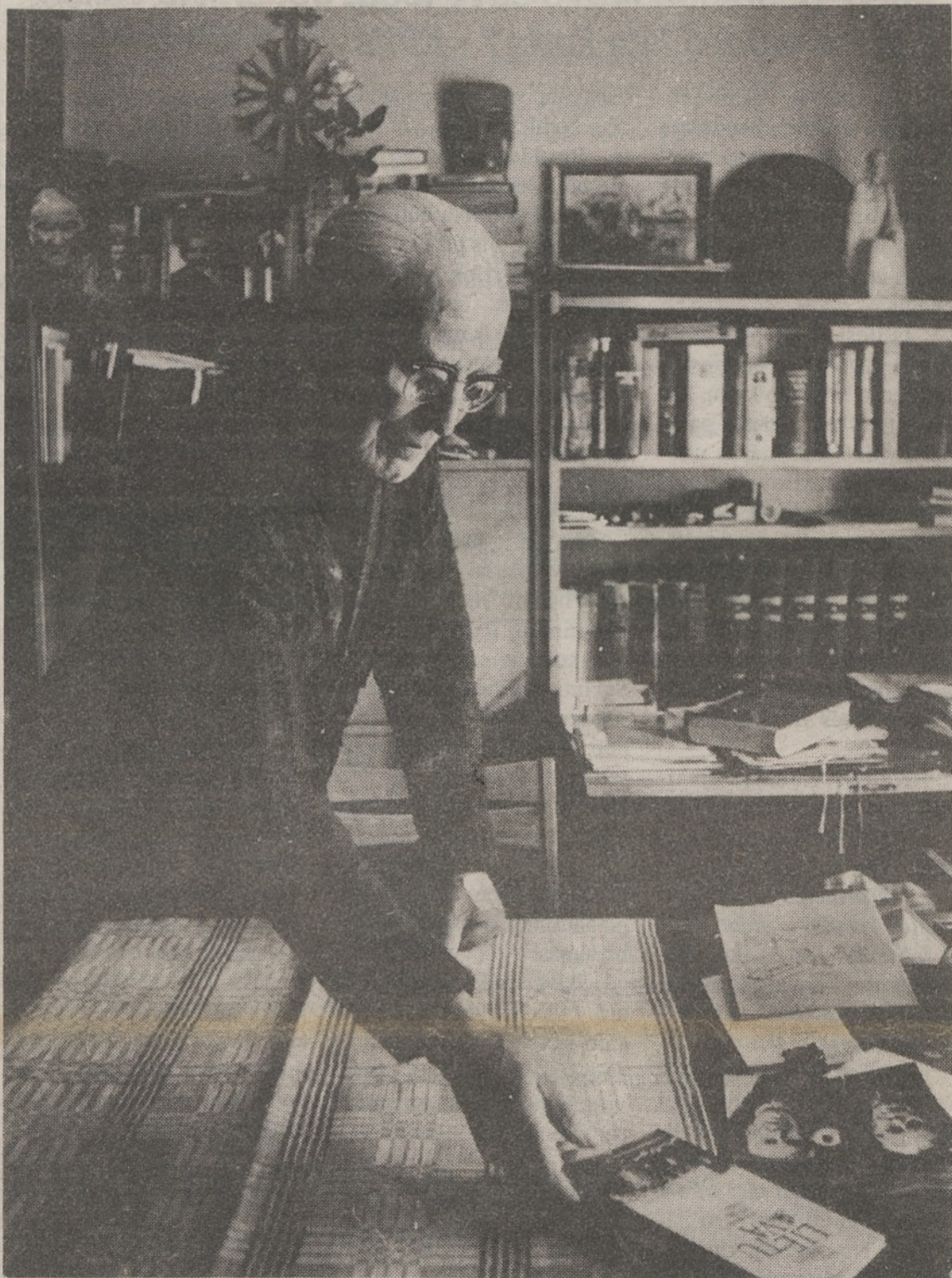
Melas turi trumpas kojas. Gorbačiovui buvo sunku paslėpti savo tikruosius norus. Jo siekiamas centro valdžios sustiprinimas sudarė gresmę visiems kitiems politikams, kurie remiasi lokaliu valdžiom ir įstaigom. Kaip praktika parodė, Aukščiausia Sovietijos taryba yra Gorbačiovo kontroliuojama. Jis leidžia joje save kritikuoti, bet ji nubalsuoja kaip jam patinka.

Tokia situacija privedė prie paradokso, kad didžiausia respublika – Rusija, kuri daugiausiai galėtų pasinaudoti iš glaudesnės federacijos, staiga pasijuto pavojuje. Jos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Boris Jelcin užstojo respublikas, nes jų savistovumo apribojimas automatiškai sumažina ir jo politinį svorį. Iš principo jis tik už slavų tautų – rusų, gudų ir ukrainiečių federaciją. Dabar daugiausiai jam rūpi pačios Rusijos, atseit, jo paties nepriklausomybė. Už tat jis nori kad į plebiscito formulą būtų įrašytas ir pasiūlymas visai rusų tautai tiesiogiai rinkti prezidentą. Taip išrinktasis, aišku, turės didesnę politinį svorį už patį Gorbačiovą, kuris nėra tiesiogiai tautos išrinktas.

Percitą šeštadienį Maskvos laikraščiuose pasirodė naujos unijos sutarties projektas, kuri sujungtų visas respublikas. Jelcinas, kalbėdamas tuojau sušauktam milžiniškam mitinge, kuriame dalyvavo beveik trečdalis milijono žmonių, griežtai pasisakė ne tik prieš projektą, bet ir patį Gorbačiovą. Jelcinas ragino 'paskelbti karą dabartinei šalies vadovybei, kuri nuvedė į siaubingą padėtį'. Gorbačiovo pozicijas gynė Aukščiausios Tarybos pirm. Lukianov. Jelcinas sukėlęs susirūpinimą valstybės ateitim ir jo elgėsys reikalaujantis atkirčio.

Nors naujos santvarkos projektas dar nėra galutinas, bet jau iš pavadinimo galima spręsti, kad jis respublikoms palieka mažiau teisių, negu iki šiol. Nauja Gorbačiovo valstybė vadinsis:

"federalinė demokratinė"
(Nukelta į 4 pusl.)

Juozas Urbšys, dabar gyvenantis Kaune, sunkiausiu Nepriklausomos Lietuvos laiku buvęs Užsienio reikalų ministru. Vasario mėn. pabaigoje gimęs (1896 m. vasario 29 d.), atšventė 95 m. sukaktį. Sukaktyje buvo prisiminti jo darbai nuo jaunystės iki šių laikų. Okupacijom užėjus kentėjo šiaurės tremtį, niekad nenustojęs rūpintis kaip padėti tėvynei. Apie Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą ir okupacijų neteisėtumą yra parašęs knygą "Atsiminimai", turėjusią ir tebeturinčią didelę vertę ginant Lietuvos laisvės bylą.
Algimanto Žižiūno nuotrauka, gyvenančio Vilniuje.

KIEKVIENA TAUTA LAISVĖS TURI TIEK, KIEK JOS IŠSIKOVOJA

Ištraukos iš garbės konsulo Vytauto Čekanausko kalbos, minint Vasario 16-ąją Los Angeles

Toks užrašas puošė didžiulį pastatą prieš karo muziejaus sodelį Kaune, kur po ilgos pertraukos pirmą kartą laisvai trispalvėmis vėl prispildė muziejaus aikštė ir aplinkinės gatvės. Tai būta nuostabiai įspūdingo vaizdo, neužmirštamo laisvės troškimo manifestacija, jos įrodymas, kad beveik 50 metų iškentėta okupacija jos gyvybės nesužlugdė, tauta nesuklupo ir pilna energijos veržiasi į laisvę. Nemažiau įspūdingi buvo ir kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodžiai, jog istorijos taku į Lietuvą vėl paržingsniuojanti laisvė.

Visa tai buvo prieš dve-

jus metus. O kas yra šiandien? Tikiu, kad nė kiek mažesniu entuziazmu ir ši Vasario 16-ji bus švenčiama Tėvynėje, tik jau pirmųjų gyvybės aukų šešėliu pridengta. Juk dar taip neseniai okupanto tankai traiskė beginklių, laisvę mylinčių žmonių kūnus, šautuvų kulkos skynė sau kelią per nekaltųjų krūtines. O kur dar kraujo aukų jaunuolių, kuriuos okupantas prievartavo paėmęs į savo kariuomenę, o nenorinčius į ją eiti – gaudė, daužė ir baudė, tartum jie būtų didžiausi nusikaltėliai – kriminalistai.

Kaip Vasario 16-tos dienos akto įgyvendinimas pa-

reikalavo kraujo aukos – gyvybių, taip ir šiandien kovo 11-tos pareiškimu patvirtintas tautos noras laisvai ir nepriklausomai gyventi savo žemėje, pareikalavo to paties. Tačiau, kaip matome tauta yra pasiryžusi viskam, nes tiki, jog laisvės turės tiek, kiek jos išsikovo. Kadangi mes visi, ir Tėvynėje ir už jos ribų gyvenantieji, sudarome vieną tautą, tai kyla klausimas, kuo ir kaip prisidedame prie tų pastangų iškovoti Lietuvai laisvę? Į tai galime įvairiai atsakyti: galime išskaiciuoti eiles atliktų darbų ir dar didesnes laukiančių įvykdymo.

(nukelta į 7 pusl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS

Ankvalga

• PREZIDENTO PERGALĖS KALBA •

JAV pademonstravo savo jėgą, bet ar liko valios ją panaudoti kitą kartą? • Kirtis ant pasitraukimo

Trečiadienio vakare prezidentas Bushas, bendrame Senato ir Atstovų rūmų posėdyje, kalbėjo apie pergalę Viduriniuose Rytuose. Jo kalba bent 9 kartus sukėlė tautos atstovus ant kojų ovacijoms.

Iš tiesų JAV pademonstravo savo jėgą, permesdamos pusę milijono karių, kurie sutriuškino priešą, patys patyrę tik labai mažus nuostolius. Nesileisdamas į smulkmenas prezidentas pareiškė:

"Mūsų ginkluotosios jėgos kovojo garbingai ir didvyriškai. Kaip prezidentas galiu pranešti tautai – agresija nugalėta. Karas pasibaigė teisės ir teisingumo pergale."

Kalbos viduryje prezidentas kreipėsi į žiūrovų suole sėdintį Kuveito ambasadorių, jam sakydamas:

"Iš principo – Kuveito tautos naudai – mes pasipriešinom. Dėl to, kad 'nežiūrėjom į kitą pusę'. Ambasadoriau Al-Sabah, Kuveitas yra laisvas."

Iš tikro, kiek sykių JAV ir jų sąjungininkai 'žiūrėjo į kitą pusę', kai stipresni kaimynai prievartavo silpnesnius. Ir dar dabar taip daro – prisiminkime tik Sovietų Sąjungą! Net nūdien, kai Kuveitas išvaduotas, Saddam Husseiną tvarkosi, kaip tik jis nori su savo paties pavaldiniais. Jam atiduodami pasidavę ir pabėgę iš jo kariuomenės, neatsiklausus ar jie nori grįžti namų vergijon. Pašaliai, kaip britai pasielgę po antojo pasaulinio karo su Vlasovu, kitais rusais ir ukrainiečiais!

Tiesa, ši kartą kiek geriau. Prezidentas bent žodžiais pagrasino:

"Ir aš jums prizuodu: už visą tai, ką Saddamas padarė savo tautiečiams, Kuveito gyventojams, ir visam pasauliui – Saddamas ir jo talkininkai yra atsakingi."

Tačiau kol kas Saddamas dar laisvai žudo jam pasipriešinusius.

Žinia, tai lengviau pasakyti negu padaryti. Žygiui į Bagdadą JAV neturėjo Jungtinių Tautų mandato. Žygis pareikalautų papildomų aukų. Pagaliau ir Saddamą likvidavus, ką pastatyti jo vieton? Demokratiškos tradicijų Vid. Rytuose nėra. Juk ir Kuveito emiro negali laikyti demokratijos pavyzdžiu.

Tai rodo, kad ir super-

valstybių, su visom jų atomine bombom, galia yra ribota. Prezidentui Bushui turime būti dėkingi už pavyzdį, kaip iš tikro turėtų būti agresijos atveju. Jis pats sakė:

"Iš istorijos mokomės karčias tiesas. Irako nugalėjimas nebuvo 'karas baigti visus karus'. Net ir nauja pasaulio tvarka negali garantuoti taikos amžinai. Mūsų misija yra tik dabar išlaikyti taiką"

Pažadėjęs, kad dviem valandom po jo kalbos praslinkus, JAV kariai pradės grįžti atgal namo. Jis nurodė, kad Viduriniųjų Rytų laukia keturi sunkūs uždaviniai: 1) Sukurti tam rajonui saugumo sistemą. 2) Apsaugoti juos nuo atominių ir kitų masinio sunaikinimo ginklų. 3) Reikia eiti prie palestiniečių problemos sprendimo ir arabų – Izraelio taikos. 4) Tarp to rajono valstybių turi prasidėti glaudesnis ūkinis bendradarbiavimas.

Iki tų reikalų sutvarkymo JAV laikysiančios savo karo laivus Persijos įlankoje, kaip jau daro 40 metų. Dalyvaus bendruose sausumo kariuomenės ir aviacijos ma-

nevuose.

Toks pareiškimas politiniai buvo labai gudrus. Jei kas norės amerikiečių kariuomenės savo saugumui, tegul patys paprašo.

Kol kas prezidentas ragino Kongresą ir šalį pirmenybę skirti ūkiniam atkurtumui ir kitom namų problemom spręsti.

"Mes nužygiavom pusę pasaulio padaryti tai, kas yra moralu, teisinga ir teisėta. Mes kovojome kietai, ir – kartu su kitais – laimėjome karą. Mes išvadavom iš agresijos ir tiranijos mažą kraštą, kurio vardo daugumas amerikiečių niekadoms nebuvo girdėję, ir mes už tai nieko neprašom."

"Mes grįžtame namo – išdidūs, pasitikį savim, laikydami aukštai galvas. Dar liko daug darbo namuose ir kitur. Ir mes jį atliksime."

Dieve padėk! Mažiau iškilmingai tarant – politika yra galimybių išnaudojimo menas. JAV pasitaikė puiki proga pademonstruoti sau ir kitiems savo jėgą. Busho administracija ją puikiai išnaudojo. Ko gali daugiau reikauti iš politikų?

KOSTO OSTRAUSKO ŠALTALVIS

Neolituanams minint Vasario 16-tąją

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje originaliai paminėjo vasario 16 d. akto sukaktį. Be paskaitų, deklamacijų, sveikinimų ir kitų įprastinių darbotvarkės punktų. Arba, kolegės Ritos žodžiais – vietoj protokolų, tiesiog scenos vaizdas!

Chicagos neolituanų valdyba pasikvietė į Lietuvų tautinius namus aktorius Vytautą Juodką ir Laimą Šulaitytę-Day, režisore – Dalią Sruogaite, kurie vaizdingai parodė Kosto Ostrausko "Šaltkalvio" dramą. Šimtinė žiūrovų įtemptai sekė šaltkalvio (Vytauto Juodkos) sąžinės kančią, išgyvenimus dėl atlikto nedoro darbo (Vincas Kudirkos antkapyje tautiškos giesmės žodžių iškopojimo). Šaltkalvio žmonos (Laimos Šulaitytės) įtarpai dar stipriau audrino nuotaiką...

Vaidinimą baigus, žiūrovai ilgomis katutėmis reiškė padėką visiems sudariusiems lietuviško susitelkimo valandėlę... Beje, nevalia pamiršti Vidą Momkutę, tvarkiusią scenos apšvietimą ir dar dau-

giau, jos mintis buvo tokio pobūdžio vasario 16 d. minėjimą surengti.

Prieš pradėdant vaidinimą, kolegė Milda Rudaitytė, padalinio pirmininkė, pasveikino susirinkusius ir pakvietė atsistojimu, susikaupimu pagerbti žuvusiuosius už Lietuvos laisvę ir mirusiuosius neolituanus.

Vaidinimui pasibaigus, aktoriai ir padalinio valdybos nariai įnyko į darbą, nuimti dekoracijas, elektros laidus ir kitą butaforiją, o publika vaišinosi sumuštiniais ir pyragais... dalinosi išpūdžiais.

Baigiant, tenka apgailestauti, kad šis minėjimas vyko vėlai vakare, nes norėta, kad į jį galėtų atvykti, dalyvavusieji Chicagos vidurmiestyje vykusiose jaunimo demonstracijose už Lietuvos Respubliką. Iš tų demonstracijų tarp kitų atvyko ir Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos nariai: Jurgis ir V. Lendraitė, Rimas ir Audronė Gulbinai ir kt. Minėjimo dalyvių gausą riboja ir tos dienos šaltas, šurpus oras... (mv)

■ Iš kitos pusės

Nusivyliau V. Nako pranešimu Vasario 16 d. minėjime Clevelande, atspausstu DIRVOS Nr. 9. Kaip Lietuvos dignitorių, besilankančių Washingtonė vertėjas ir TV diskusijų dalyvis, jis paliko gerą išpūdį. Nustebau jo kalboje Clevelande radęs tokią vietą:

"1991 metais, bene svarbiausias įvykis, bus JAV LB Tarybos rinkimai. JAV LB Tarybai reikia žmonių, kurie jaustųsi laisvai tarp lietuvių ir nelietuvių, kurių politinis išėjimas taškas būtų ne santykiai tarp veiksmų, o veikla Amerikos plačioje visuomenėje."

Nejaugi V. Nakas rimtai mano, kad tie rinkimai bus svarbiausias įvykis išeivijoje ir Lietuvoje? Juk Bendruomenė išeivijoje teturi tokios reikšmės, kaip Lietuvoje, sakykim, pavasarininkai. Juk ir pats V. Nakas į Washingtoną nuvyko ne kaip Bendruomenės, bet palyginti mažos, bet naudingos kun. K. Pugevičiaus grupės dalyvis.

Jis taip pat pripažįsta, kad išeivijai susijaudinus dėl įvykių Lietuvoje, veikla nedirigavo Bendruomenė, bet atsirado 'eilė grupių, kurios dirbo be plano ir finansinių išteklių.'

Anot Nako:

"JAV prezidentas yra vertas taiklios, aštrios kritikos. Vieni jam pataikaujame ir sudarome vyriausybės narių tarpe išpūdį, kad esame patenkinti. Kiti einame į isteriką. Šie veiklos keliai yra nenaudingi. Tie, kurie pataikauja yra laikomi vyriausybei naudingi kvailėliai, o isterikai laikomi storželviais ir su jais nenorima leisti į rimtas diskusijas."

Kuriai grupei priklauso Bendruomenė? Sprendžiant iš jos organo Pasaulio Lietuvio pagal Nako kriterijų, jis būtų antros grupės. Jo redaktorius pirmiausia pareikalavo savo institucijai vadovybės visai laisvės kovai. Apsisūtiurę, kad niekas nekreipia dėmesio, jis organizavo pasimatymus su kiekvienu kongresmanu, kad jam įteiktų lankstynuką apie Lietuvą, lyg jie neturėtų priėjimo prie geriausios informacijos. o per eilų metų birželio – liepos mėn. Pasaulio Lietuvius paskelbė tokį planą, prieš kurį nublanksta Nako išvedžiojimai:

"Suderinti reikalavimai turi būti kelti ir Gorbačioviui, ir Bushui, ir tomis pačiomis kryptimis jie turi būti veikiami, nes prie to talkysis ir kitų kraštų valdžios. Teiglame, kad šie du politikai šiuo metu mums reikšmingiausi, tad jie tegul būna ir mūsų svarbiausi talkininkai prasiskirti kelią į Lietuvos nepriklausomybę. Prie Bush elkime per Kongresą, prie Gorbačiovo per Bushą – to paties Kongreso pagalba."

Kaip čia galėtų padėti rinkimai?

(vm))

LB Cicero apyl. valdybos surengto Nepriklausomybės šventės minėjimo meninės dalies atlikėjos: Laima Šulaitytė-Day (kairėje) ir Meilutė Talijūnaitė-Bartusevičienė. Minėjimas įvyko vasario 10 d. Ciceroje. Paskaitininku buvo teisininkas iš Vilniaus dr. A. Bartusevičius. Ed. Šulaičio nuotr.

**VISI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
siunčiami su PRISTATYMU Į NAMUS
papigintomis kainomis.
Rūbai, maistas, vaistai –
KIEKIAI NERIBOJAMI,
MUITO NĖRA.**

Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

**TRANSPAK,
2638 W. 69 th St. Chicago IL. 60629
312-436-7772**

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.

Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVOS OPERA AMERIKON O IŠEIVIJOS SPORTININKAI LIETUVON

Lietuvai paskelbus ne-
priklausomybės atkūrimą ir
bandant išsivaduoti iš oku-
pantų glėbio, pakito ir Lietu-
voje gyvenančių tėvynainių
bendradarbiavimas su išeivi-
jos lietuviais. Palengvėjo ke-
lionės iš tėvynės į laisvąjį pa-
saulį, o taip pat susidarė pa-
lankesnės sąlygos ir laisvojo
pasaulio lietuviams lankyti
Lietuvą.

Pastaraisiais metais tad
ir keliavo mūsų kultūrininkai
– rašytojai, poetai, meno an-
sambliai, teatro grupės ir vi-
suomenės bei politikos veikė-
jai. O iš Lietuvos JAV, Kana-
doje, Australijoje ir kituo-
se kraštuose viešėjo labai
daug Lietuvos kultūrininkų,
politikų meno ansamblių, ra-
šytojų, parlamentarų.

Buvo pradėta baimintis,
kad svečiai iš tėvynės gali
nustelbti ir išeivijos lietuvių
ugdytą kultūrinę veiklą.

Tačiau tokie pokičiai
buvo prasmingi, reikalingi,
davę impulso ir išeivijos lie-
tuviams daugiau ir intensy-
viau dirbti.

Gal to išdavoje štai ir su-
silaukėme vieno reikšmingo
kultūrinio įvykio – Lietuvių
muzikos šventės, kurią šiais
metais ruošia JAV ir Kana-
dos lietuvių bendruomenės
Chicagoje, š.m. gegužės 15-
28 d.d.

Primintina, kad šios šven-
tės laikotarpyje įvyksta pras-
mingi keli renginiai: Dainų
šventė, Lietuvių operos spek-
takliai, Poezijos dienos, Pre-
mijų šventė, Baletų spektaklis,
Religinis koncertas, po-
kylis ir įvairios meno par-
dos. Patartina visiems sekti
renginių kalendorių ir jau da-
bar planuoti savas atostogas,
keliones, kad būtų galimybė
tuose renginiuose dalyvauti.

Šiuo kartu pakalbėsime
apie du atskirus, bet labai
svarbius įvykius.

Kaip minėta, gegužės 19
ir 26 d. Morton H.S. audito-
rijoje vyks Ponchielli "I Li-
tuani" operos spektakliai.
Opera lietuvių siekiams, išsi-

kovoti pilną laisvę, labai pa-
lanki.

Laiko savartoje mūsų
operos meninės pajėgos – solo
partijom – gerokai apmažėjo.
Teko vis samdyti atskiriems
pagrindiniams vaidmenims
svetimaučius solistus, jiems
mokant didelių atlyginimus.
Tad pakitus keliavimo iš tė-
vynės sąlygoms, į šių metų
Lietuvių Muzikos šventę bu-
vo nutarta talkon pakviesti iš
Lietuvos Vilniaus operos
teatro pagrindinius solistus,
meno vadovus ir kitas pajė-
gas.

Po ilgų svarstymų šven-
tei ruošti komiteto pirminin-
kas Stasys Baras jūsų kores-
pondentą informuoja: "Pro-
blema išspręsta galutinai. Į
Lietuvių muzikos šventę at-
vyksta ir dalyvaus operos
spektakliuose Lietuvos Vil-
niaus valstybinės operos tal-
ka: dirigentas Vytautas Vir-
žonis, režisierius Elegijus
Domarkas, dailininkė Janina
Malinauskaitė, chormeisteris
Česlovas Radziūnas. Solistai
– bosas Vincentas Kuprys,
tenoras Virginijus Noreika,
sopranas Irena Milkevičiūtė,
baritonas Arvydas Markaus-
kas, grimootojas Petras Ilgū-
nas, administratorius Liudas
Aškinis, Vilniaus valstyb.
operos teatro direktorius
kompozitorius Juozas Šir-
vinskas. Be šių, atvyksta 47
orkestro dalyviai, 19 choristų,
8 baletų šokėjai iš viso 82
asmenys. Taip pat drauge
atvežamos autentiškos deko-
racijos, Lietuvoje pagaminti
rūbai.

Kada išeivija ruošiasi di-
deliam įvykiui – Lietuvių mu-
zikos šventei, tuo pačiu me-
tu, laisvojo pasaulio lietuviai
sportininkai, ruošiasi kelti
sparnus Lietuvos link ir daly-
vauti Ketvirtose pasaulio lie-
tuvių sporto žaidynėse, ku-
rios įvyks š.m. Liepos mėn.
27 rugpjūčio 4 d.d.

Sporto žaidynės vyks try-
likoje Lietuvos miestų: Vil-
niuje, Kaune, Panevėžyje,
Šiauliuose, Palangoje, Klai-

IV Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių posėdis Vilniuje. kalba Lietuvos Taut. Olimp. komiteto prezidentas A. Poviliūnas. Jo kairėje Vytautas Grybauskas Š. Amerikos išvykos komiteto vicepirmininkas ir J. Grinbergas – Lietuvos IV PLS žaidynių organizacijos štabo pirmininkas.

pėdoje, Kėdainiuose, Alytu-
je, Elektrėnuose, Neringoje,
Marijampolėje, Prienuose,
Raseiniuose.

Amerikoje yra sudarytas
specialus išvykos reikalams
komitetas, kuriam vadovauja
inž. Valdas Adamkus. Sau-
sio 26 – vasario 3 d. Lietu-
voje viešėjo išvykos komite-
to vicepirmininkas Vytautas
Grybauskas. Jo kelionės
tikslas buvo dalyvauti IV Pa-
saulio Lietuvių sporto žaidy-
nių organizacinio komiteto
posėdžiuose ir aptarti visas
problemas, susijusias su iš-
eivijos lietuvių sportininkų

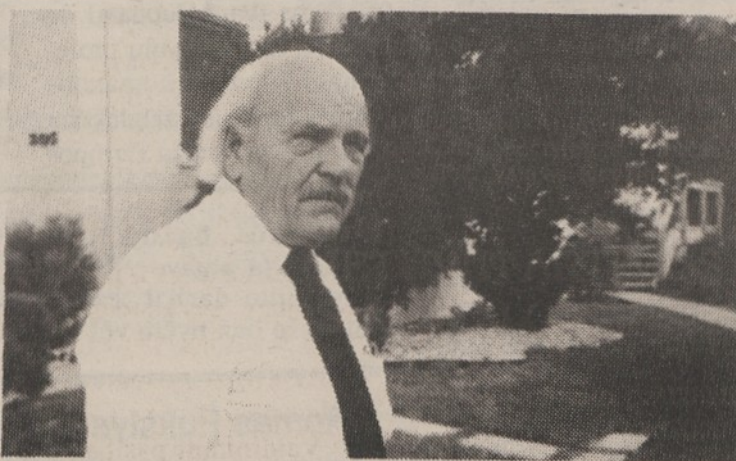
dalyvavimų.

Vytautas Grybauskas, bu-
vo susitikęs su Aukšč. Tary-
bos pirmininku Vytautu
Landsbergiu, keletą parla-
mentarų, kalbėjosi su Liet.
Taut. Olimp. komiteto pir-
mininku A. Paviliūnu, IV
PLS žaidynių organz. štabo
pirmininku J. Grinbergu.
Apžiūrėjo įvairiuose mies-
tuose žaidynių stadijonus,
buvo priimtas miestų burmis-
trų. Iš Š. Amerikos į žaidy-
nės vyks apie 480, sportinin-
kų, o juos lydės dar apie 200
keleivių į Lietuvą.

Jurgis Janušaitis

ATSIŠVEIKINANT SU ROMUALDU NEMICKU

(1911. VIII. 10 – 1991. II. 15)

Romualdas Nemickas,
taurus lietuvis tautinės srovės
darbuotojas, mirė savo na-
muose 1991 m. vasario 15 d.
Palaidotas Chicagos Šv. Ka-
zimiero lietuvių kapinėse.

Velionis Romualdas gi-
męs 1911 m., Narvydiškio
vk., Obelių vlsč., Rokiškio
aps.. Vaiko ir jaunuolio me-
tus praleido tėviškoje. Atli-
kęs karinę prievolę, įsidarbi-
no žemiausiu, mažiausiai at-
lyginamam, tarnautoju pašto
žinyboje, Kaune. Laisvu nuo
tarnybos metu, stropiai moks-
linosi suaugusiųjų gimnazi-
joje. Tarnyboje greit kilo ir
likosi paštu žinyboje iki So-
viėtų okupacijos...

Romualdas sukūrė šeimą
su Elena Saulyte. Jiedu išau-
gino ir išmokslino gražią šei-

mą: du sūnus ir dukrą. visi
trys, pasirinkę mediko profe-
siją, damiai joje dirba.

Į JAV Nemickų šeima at-
vyko 1949 m.. Apsigyveno
Indianos valstijoje, pagal iš-
kvietėjus, obeliečius Kolių,
ten gyvenusius. Su sponso-
rių šeima Nemickai draugau-
jasi iki šiol. Velionis Ro-
mualdas dirbo plieno Inland
Steel gamykloje. Pasitraukęs
į pensiją, likosi gyventi savo
gražiai įrengtoje sodyboje.

Velionis Romualdas, vos
susiradęs šeimai butą ir pra-
dėjęs dirbti, ėmėsi iniciaty-
vos organizuoti Amerikos
Lietuvių Tautinės Sąjungos
skyrių. Lygiai jis tuo metu
įsijungė į ALTS skyrių,
BALFą ir Lietuvių Bendruo-
menę. Tokiu šviesiu lietu-

viu, besidominčiu visais lie-
tuviškojo gyvenimo įvykiais,
pozityviai juose dalyvau-
damas bei remdamas, Romual-
das likosi visą gyvenimą.
Drąsiai jis reikšdavo savąją
nuomonę dienos klausimais,
ją išsakydamas su šypsniu
veide...

Velionis Romualdas,
kaip teisingai prelatas dr. Ig-
nas Urbonas pamoksle pas-
tebėjo, buvo pavyzdingas
parapijietis ir išdidus lietuvis
patrijotas.

Velionio Romualdo Ne-
micko laidotuvės, kaip ir gi-
minių, draugų, bendraminčių
atsisveikinimas, buvo išpu-
dingos ir gausios dalyviais.
Atsisveikinimo valandėlė
įvyko vasario 17 d. Petkaus
Marquette koplyčioje, Chica-
goje. Maldoms vadovavo
kun. Vyto Mykolaitis. Atsis-
veikinimą vedė inž. Eugenijus
A. Bartkus, ilgametis Ne-
mickų šeimos draugas. Inž.
Kazimieras Pocius kalbėjo
ALTS East Chicagos sky-
riaus vardu, Stasys Baras,
anksčiau ilgametis kaimynas,
Lietuvių Fondo vardu, Jonas
Rinkūnas, ilgametis velionio
Romualdo bendradarbis, tiek
visuomeninėje veikloje, tiek
grupėje vyrų, su pirm. K. Po-
ciu pryšakyje, savo jėgomis
pastačiusių ALTS reikalams
namus ir jų pilną išskirsčių-
siems lietuviškiems reika-
lams. Dr. jr. Bronius Nemic-
kas, Romualdo brolis, gražiai
atskleidė velionio ir savąsias
vaikystės vargas dienas.

Laidotuvių religines apei-
gas vedė prel. I. Urbonas,
Gary Ind. Šv. Kazimiero pa-
rapijos klebonas. Velionis
Romualdas buvo tos parapi-
jos narys. O Šv. Mišias už
velionio Romualdo vėlę, Šv.
Mergelės Marijos bažnyčioje
atnašavo prel. Ig. Urbonas,
drauge su keturiais kitais ku-
nigais. Velionio karstą nešė
šeši jaunuoliai – es, velionio
vaikaičiai ir dukraitės.

Mečys Valiukėnas

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

ANGLIJOS MINISTERIO PIRMININKO DĖMESYS BALTJOS VALSTYBĖMS

Didelis dėmesys buvo atkreiptas į Anglijos ministro pirmininko John Major atvykimą į Maskvą susitikti su Garbočiovu. Ypač, kad jis, prieš susitikimą, pasikalbėjimui buvo pasikvietęs visus tris Baltijos kraštų atstovus ir iš klausė jų rūpesčius santykiuose su Sovietų sąjunga.

Atsimerant, kad pirm. John Major Vasario 16-tosios proga Aukšč. Tarybos pirmininkui V. Landsbergiui buvo atsiuntęs prasmingą laišką, tai tas jo vizitas Gorbačiovui ir buvo raginimas, be jokių gasdinimų ir spaudimų, derybų keliu sutvarkyti Baltijos kraštų nepriklausomybės reikalus. Jų pokalbiai užtruks 4 valandas.

Po pasitarimų korespondentų buvo minima, kad Gorbačiovas ir šiuo atveju "grojo seną plokštelę", jog laikantis Sovietų Sąjungos įstatymais ir nutarimais, Baltijos kraštai gali išeiti į nepriklausomybę.

• **ŠIE METAI** Lietuvoje paskelbti mūsų valdovo Gedimino metais. Tai 650 metų nuo jo mirties pagerbimas – vieno iš gražesnių parkų jo vardu pavadinimas, pasodinimas 650 ažuoliukų giraitės, didingo paminklo pastatymai ir kitokiais būsimais rengimais minėjimas.

• **Kovo 11 d.** – suėjus vieneriems metams nuo nepriklausomybės atstatymo, A.T. pirmininkui V. Landsbergiui Vilniuje bus įteikta Norvegijos įsteigta Taikos premija, kurią sudaro 3 milijonai Norvegijos kronų (apie 1/2 milijono JAV dolerių). Tą sumą norvegai suaukojo per 3 savaites.

• **AUKŠČIAUSIOS TARYBOS** pirm. V. Landsbergis, besilankančius Vokietijos Bundestago – parlamento atstovus buvo pasikvietęs pasikalbėjimui. Vokietijos vyriausybė, kaip dauguma lietuvių mano, beveik nekrepia dėmesio į Lietuvos pastangas atgauti pilną nepriklausomybę. Vokietijos vyriausybė užmiršta, kad ji neša atsakomybę už Hitlerio laikų suokalbį su Maskva pasmaugti tą nepriklausomybę ir Antrajam pasauliniam kare ją visai alinti.

• **SOVIETŲ SĄJUNGA**, pasibaigus Antrojo pasaulinio karo mūšiams iš Vokietijos paėmė daug nuodingų medžiagų. Jas paskandino Baltijos jūroje, netoli Lietuvos krantų. Per ilgą laiką, dalis tų medžiagų pradėjo į paviršių kilti ir nuodyti aplinką.

Rūpestis didžiausias ne tik Lietuvai, jau ir taip viskuo užterštai, bet ir visoms Baltijos valstybėms.

• **LIETUVOS DERYBOS** su Sovietų sąjunga dėl nepriklausomybės pilno atstatymo, išskyrus Č. Stankevičiaus susitikimą su sovietijos paskirtu nauju derybų vadovu, Vitaliu Dubazejavu kol kas, vis toliau nukeliant derybų pradžią, nejuda. Lietuva reikalauja, kad prieš derybas būtų gražinti Vilniuje užimti pastatai. Pažadai duoti, bet iki šiol jie neišpildyti.

• **IŠ VILNIAUS ALIARMUOJA**, kad Televizijos bokštas, neišmanančių pareigūnų bei kareivių ir toliau naikinamas. Viduje, nemokant susitvarkyti su aparatu, radioaktyvumas labai pakilęs, daug kambarių užantspauduota, bet sargybiniams manant, kad ten yra brangių dalykų, dažnai tos durys išlaužiamos.

Lietuviai, anksčiau tame bokšte dirbą, protestuodami prieš užėmimą ir pastovų jo naikinimą, pradėjo bado streiką. Po pirmos bado streiko dienos juos bandė pašalinti, bet nepavyko. Televizijos bokštą šiuo metu saugo 40 kareivių ir du tankai.

• **SUŽEISTŲJŲ GYDYMUI**, kurie gindami Televizijos bokštą ir parlamento rūmus, vienį lengviau, kiti labai sunkiai buvo sužeisti, iki šiol jau išleista virš 4 1/2 milijonų rublių. Kai kuriuos iš sužeistųjų nepajėgiant sugydyti Lietuvoje, reikėjo išvežti į Vokietijos ir Vengrijos ligonines.

• **DABARTINIAM DARBO PARTIJOS** pirmininkui Algirdui Brazauskui yra pavesta rūpintis Lietuvos ekonomijos reikalų judinimu, ir ieškant visokių galimybių pramoninių žaliavų telkimu. Matyt, kad jis tuo besirūpindamas sudarė išpuolį, kad susikūrė, kaip kai kas pavadino, "šėšėlinių ministerių kabinetą". Jis tai pavadino tik reikalų nežinojimu ir tokį užmetimą paneigė.

• **VILNIAUS KAZIUKO MUGĖ** šiemet lankytojais buvo tiek gausi, kad nelikę Vilniuje gyventojų, kurie nebūtų ją aplankę. O vistiek sako, Vilniaus verbų, tiek daug prigamtųjų, nepajėgė išpirti.

Tą Kaziuko mugės dieną – kovo 4-tą, buvo oficialiai atšventinta, pamaldoms atidaryta ir Šv. Kazimiero bažnyčia, kurią jėzuitai 1604 pradėjo statyti.

Bažnyčia yra išgyvenusi daug audrų. Carų laikais ji buvo paversta cerkve, o bolševikmetyje – 1949 m. uždaryta ir paversta vyno sandėliu. Nuo 1963 ten,

Vilniaus "Žalgirio" futbolininkai po gero pasirodymo prieš Chicago "Power" profesionalų komandą vasario mėn. 24 d. Franforto priemiestyje, kur jų rungtynes stebėjo 2,100 žmonių iš kurių apie trečdalis buvo lietuviai. Pirmas dešinėje – vyr. treneris B. Zelkevičius. Ed. Šulaičio nuotr.

ŽALGIRIEČIAI IŠ LIETUVOS CHICAGOJE IŠMĖGINO JĖGAS

"Lituanicos" futbolo klubo narys Romas Burneikis su trispalve rankose pasitiks Vilniaus žalgiriečius futbolininkus Chicago Midway areouoste vasario 20 d. vakare. Vilniečiai čia aplankė žymiausias amerikiečių bei lietuvių kultūrinės ir visuomeninės įstaigas. Vietos lietuvių futbolo klubas "Lituanica" svečių iš Vilniaus grupei (joje buvo 25 asmenys) surengė priėmimą "Lituanicos" klubo patalpose ir Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

Vasario 24 d. "Žalgirio" futbolininkai turėjo jėgų išmėginimą jiems mažai pažįstamame salės futbole prieš Chicago profesionalų "Power" komandą, su kuria sukovoja gana garbingai 6-4 (už vieną įvartį duodami du taškai). Po rungtynių profesionalų "Power" komandos vadovai teigė, jog žalgiriečiai buvo pati geriausia Europos

komanda prieš kurias jiems yra tekę žaisti. Chicago amerikiečių spauda irgi gerai įvertino lietuvių pasirodymą. Beje, vilniečių naudai įvartius pelnė Gytis Kavaliauskas ir Aurelijus Skarbalius. Rungtynes stebėjo 2,100 žiū-

rovų. Su žalgiriečių komanda buvo atvykę jų vyr. treneris Benjaminas Zelkevičius ir treneriai Vytautas Jančiauskas ir Eugenijus Riabovas. Vilniečius į šį vizitą pakvietė ir juos Amerikoje globojo keilionių biuro savininkas Algis Grigas. Iš Chicago žalgiriečiai savaitei išvyko į Floridą.

Tekstas ir nuotrauka Edvardo Šulaičio

Kovo plebiscitas AR JIS SUCEMENTUOS...

respublika, išplaukusi iš lygių respublikų savanoriškos unijos'."

Lokalinė valdžia turės gana dideles teises, tačiau gynyba, valstybės saugumas, užsienio reikalai ir tam tikri ūkiniai santykiai su užsieniu, lieka federalinės valdžios žinioje. Jos prezidentas renkamas penkiems metams, bet ne daugiau kaip du kartus. Jis pirmininkaus Federalinei Tarybai, kurią sudarys res-

publikų vadai ir federaliniai ministrai. Respublikos galės išstoti, 'pagal procedūrą, nustatytą sudarant federaciją.

Pagal pirmadienio N.Y. TIMES, plebiscite bus klausama:

"Ar Tamsta remi Unijos išlaikymą kaip atnaujintos suverenių respublikų federacijos, kurioje kiekvienos tautybės asmens teisės yra pilnai užtikrintos?"

Sekmadienio didesniuose Rusijos miestuose buvo papildomos demonstracijos, kuriose buvo reikalaujama Gorbačiovo atsistatydinimo. Gorbačiova remiančios Maskvos TV pagrindinės programos VREMIA reporteris pareiškė, kad jis norėtų pranešti ką konstruktyvaus, bet girdėjęs viskam 'ne'. Gerai, sakė jis, sunaikinkim viską, bet ar dėl to bus lengviau gyventi?

Žmona treniruoja šuniuką. Vyras sako, kad iš to nieko neišeis. O ji atsako: Su tavim pradžioje taip pat nesisekė, bet paskiau išmokiau...

lyg kerštui, bažnyčioje buvo ateizmo muziejus. Katalikai ją atgavo 1988 m. Kadangi buvo nualinta, tai remonto darbai tęsėsi dvejus metus. Dabar Šv. Kazimiero bažnyčių vėl valdo lietuviai jėzuitai.

Romas Pukstys vėl važiuoja į Lietuvą balandžio pradžioje.

Pervedami doleriai, palikimai.

Priima laiškus, dokumentus, vaistus.

Perka automobilius. Atsiskaitymas iki balandžio

TRANSPAK,

2638 W. 69 th St. Chicago IL. 60629

312-436-7772

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

MLSRMLS

KŪRYBA IR MOKSLAS

Neužmirštamas įvykis

DR. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ - ŠIMAITIENĖ

(Tęsinys iš Dirvos Nr. 10)

Pakišau vėl po mikroskopu. Ir vėl tas pats! Kraujo rutuliukų kaip nėra, taip nėra. Tik šį kartą oro burbuliukų buvo mažiau. Suskambėjo telefonas. Net sudrebėjau, nes jaučiau, kad dr. Cenzano, nesulaukęs iš manęs duomenų, pats skambina. Pašokau nuo mikroskopo ir drebančia ranka pakėliau ragelį.

– Kokie yra šlapumo rezultatai? – nervingai jis paklausė.

– Dr. Cenzano, aš du kartus dariau jūsų paciento šlapumos mikroskopinius tyrimus, bet jame jokių kraujo rutuliukų neradau.

– Ką? – suriko jis ne savo balsu. – Aš paprasta akimi matau, kad šlapumas yra raudonas, o jūs nematote po mikroskopu?

– Gerai, aš vėl bandysiu, – pasakiau jam ir jau norėjau padėti telefono ragelį.

– Palaukit, aš dar nepabaigiau, – suriko jis. – Daktare, ar jūs esate kada darius šlapumo analizę? – Taip, – atsakiau jam. – Aš daug jų dariau, kai atlikinėjau stažą Innsbrucko universiteto liginė, ir neturėjau jokių problemų.

– Tai darykit trečią kartą, bet atidžiau, ir man paskambinkit. Nelaukit, kad aš jums skambinčiau. – Jis triukšmingai padėjo telefono ragelį. Jaučiau, kad jis buvo labai supykęs.

Vėl sėdau prie mikroskopo. Ir vėl tas pat. Kraujo rutuliukai nesirodo ir tiek. Labai nusiminiau. Tačiau turiu skambinti dr. Cenzano, nors ir ima baimė. Suku jo man duotus telefono numerius. Širdis taip smarkiai ėmė plakti, kad, rodos, ims ir plis iš baimės. Tik suspėjau išsukti telefono numerį, atsiliepė dr. Cenzano.

– Tai jau suskaičiavote šlapume baltuosius ir raudonuosius kraujo rutuliukus? – suriko jis.

– Dr. Cenzano, aš negalėjau jų suskaičiuoti, nes jų nėra. Jis visiškai įsiuto. – Daktare, – suriko jis, – nejaugi jūs nepagalvojate, kad darote didžiausią klaidą. Jūsų atsakymas nepateisinamas. Aš matau, kad jūs neturite jokio supratimo apie laboratorinius tyrimus. Mums tokie internai nereikalingi. – Ir jis nutilo.

"Dabar mano stažui bus

galas", pagalvojau aš. "Mane išvays iš liginės ir, jeigu būsiu išvartyta iš vienos liginės, aš niekada negausiu darbo kitoj. Be vienerių metų interno stažo aš neturėsiu teisės laikyti valstybinius egzaminus. Tuo ir pasibaigs mano, kaip gydytojos, karjera". Dr. Cenzano vis dar tylėjo. Matyt, laukė, kaip aš reaguosiu į jo žodžius.

– Dr. Cenzano, bet šitame šlapume tikrai nėra jokių kraujo rutuliukų, – vėl savo tvirtinu.

– Nepertraukit mano kalbos, aš dar nepabaigiau, – jis suriko su dar didesniu įnirsimu. Toks jo kalbos tonas mane visai pritrenkė. Jis ir vėl nutilo. Telefono ragelyje aš tik girdėjau jo greitą kvėpavimą. Atrodo, kad jis kažką galvoja pasakyti ir tik ieško tinkamų žodžių. "Tyla prieš audrą", pagalvojau. Ir neapsirikau.

Po trumpos pertraukos vėl išgirdau grasinančius dr. Cenzano žodžius.

– Rytoj aš nueisiu pas direktorių ir jam pranešiu, kad jūs nemokate daryti paprasčiausių laboratorinių tyrimų. Ar jūs žinote, kad dėl to jūs galite būti atleista iš darbo? Aš kar kartą pakartoju jums, kad mums tokie internai nereikalingi.

Mano kaktą išpylė prakaitas. Akyse ėmė temti ir mirgėti žvaigždės. Aš tylėjau. Dr. Cenzano tikrai gali tai padaryti, nes žinojau, kokią didelę įtaką jis turi šioj liginėj.

Po ilgesnės pertraukos jis vėl prabilo.

– Dabar jūs priverčiate mane vidurnaktį atvykti į liginę ir atlikti jūsų darbą.

Mano nervai jau nebeįlaikė. Akys prisipildė ašarų ir aš vos-ne-vos galėjau su laikyti jas.

– Už penkių minučių aš pats būsiu, – pasakė jis ir triukšmingai numetė telefono ragelį.

Vėl atsisėdau prie mikroskopo. Patraukiau arčiau prie savęs stikliuką su šlapumu. Net nepajutau, kaip mano galva nuo nuovargio, nemigos nakties ir nervų įtempimo nulinko ties juo. Staiga užuodžiau stiprų vyno aromatą. Ikišau nosį į stikliuką ir pradėjau uostyti. Iš džiaugsmo sušukau: vynas, vynas, vynas! Pašokau nuo kėdės. Aš buvau tokia laiminga, kad net užmiršau nuo

vargi. Pribėgau prie telefono. Paskambinau. Deja, dr. Cenzano buvo jau pakely į liginę. Greitai išgirdau jo nervingus žingsnius, artėjančius prie laboratorijos durų. Jis staigiu mostu atidarė jas ir, nieko man nepasakęs, atsisėdo prie mikroskopo.

Aš sėdėjau kamputyje toliau nuo jo. Man kilo galvoje mintis: "pasakyti jam teisybę ar leisti jam pačiam ieškoti vyne kraujo rutuliukų?" Nutariau pasakyti teisybę.

– Dr. Cenzano, pirma ne gu jūs darysite mikroskopinį šlapumo tyrimą, pauostykite jį.

– Aha, kokia nesąmonė, – suriko jis ir parėmė abiem rankomis savo smakrą. Jis palingavo galvą ir pasižiūrėjo į mane savo išblyškusiomis, pilnomis neapykantos akimis.

– Ką, – suriko jis, – jūs galvojate, kad aš nepažįstu šlapumo kvapo, kad turiu jį uostyti? – Jo veidas iš pykčio paraudo.

Tada aš priėjau arčiau jo ir šypsodama pasakiau:

– Dr. Cenzano, jūs man atsiuntėt ne paciento šlapumą, bet vyną ir primygtinai reikalavot, kad aš jame surasčiau kraujo rutuliukus. Juk tai yra neįmanoma.

– Tai negali būti, – jau žemesniu tonu atsakė jis.

Paėmiau vyno stikliuką ir pristūmiau arčiau prie jo. Jis pauostęs sušuko:

– O mano Dieve, tai tikrai yra vynas, o ne šlapumas.

Jis pašoko nuo kėdės ir išskėstomis rankomis pribėgo prie manęs. Jis griebė mano rankas ir smarkiai jas pa-

kratė. Jo balsas iš karto sušvelnėjo.

– Daktare, aš labai atsiprašau už savo tokį žiaurų elgesį su jumis. Aš esu nepaprastai sužavėtas jūsų sąžiningumu. Man atrodo, kad kitas Jūsų vietoj po mano pakartotinių reikalavimų ieškoti kraujo rutuliukų ir grasinimų atleisti iš darbo būtų pasakęs man kokią išgalvotą jų skaičių ir tuo viskas būtų pasibaigęs. Jūs gi nepabūgote mano grasinimų ir visą laiką tvirtinote, kad jų nėra. Ar visi lietuviai tokie sąžiningi? – staiga paklausė jis.

– Dr. Cenzano, aš manau, jie mano vietoj nebūtų kitaip pasielgę.

– Dabar aš norėčiau jus paklausti: kokių būdu laboratorijoje atsirado vynas vietoj šlapumo?

Jis man pasakojo:

Šiąnakt aš buvau iššauktas pas vieną savo gerą bičiulį. Jis pranešė man, kad turi didelių skausmus, ir jo šlapumas raudonas. Jis labai su sijaudino ir prašė manęs kaip galima greičiau pas jį atvykti. Aš nuvažiauvau. Po liginio patikrinimo jo žmona pavaišino mane vynu. Prisidėjo ir kiti šeimos nariai. Aš pasakiau pacientui, kad man yra reikalingas jo šlapumas, kurį aš turiu nusiųsti į St. Francis liginę ištirti. Jo žmona ant greitųjų nesurado jokio buteliuko. Aš liepiau jai supilti šlapumą į vyno stikliuką. Ką ji ir padarė. Ji pastatė stikliuką su šlapumu ant stalo ir liepė sūnui nuvežti į liginę. Sūnus, kuris atvežė jums šlapumą, matyt, sumaišė stikliukus.

Mane paėmė nesulaikomas juokas.

– Daktare, kodėl jūs juokiatės? – paklausė jis.

– Dr. Cenzano, kad aš nesuradau vyne kraujo rutu-

liukų, tai yra normalu. Tačiau man būtų labai įdomu žinoti, kaip jautėsi tas žmogus, kuris išgėrė vietoj vyno šlapumą?

Jis pradėjo balsu kvatotis, net jo visas kūnas virpėjo.

– Daktare, – pasakė jis, – bet tas galėjo ir įvykti. Visi stikliukai buvo vienodi, o kai kurie žmonės buvo jau gero-kai išgėrę vyno. Aš perdaug nebūčiau nustebintas, jei kuris iš jų per apsirikimą ir išgėrė liginio šlapumą.

Tai pasakęs, jis gardžiai nusijuokė. Juokiasi ir aš su juo.

Po trumpos pertraukos jis nepaprastai švelniu tonu paklausė:

– Daktare, ar jūs tikrai nepykstate ant manęs? – Jis tiriančiai pasižiūrėjo man į akis, lyg norėdamas iš jų išskaityti atsakymą. Aš mačiau iš jo veido išraiškos, kad jis labai nesmagiai jautėsi.

– Ne, – atsakiau jam. – Kodėl gi aš turiu ant jūsų pykti? Dr. Cenzano, juk tai nebuvo jūsų kaltė, bet to jau nuolio, kuris atvežė tariamą šlapumą ir mums abiems sumaišė galvas.

– Tad ar negalėtumėt padaryti mano pacientui mikroskopinį šlapumo tyrimą? Bet šį kartą tikrai nebus vynas, – šypsodamas pasakė jis.

– Mielu noru, – atsakiau jam.

Jis pasiėmė iš laboratorijos buteliuką šlapumui supilti ir prieš išeidamas pasakė:

– Rytoj iš ryto aš tikrai nueisiu pas direktorių ir jam pakartosiu šios nakties įvykį. Esu tikras, kad jis bus patenkintas, gavęs tokią sąžiningą gydytoją.

Paspaudęs man ranką, jis linksmas išėjo iš laboratorijos.

Mano nervų įtempimas iš karto atslūgo, ir nuovargis praėjo. Nepaėjo nė 10 minučių ir vėl atvyko liginio sūnus ir atvežė buteliuke raudoną, beveik vyno spalvos šlapumą. Visas mikroskopinis laukas buvo pilnas raudonųjų ir baltųjų kraujo rutuliukų. Suskaičiavau juos ir pranešiau rezultatus. Dr. Cenzano tuoj atsiuntė pacientą į liginę.

8 val. ryto jau visas liginės personalas žinojo ir kalbėjo apie nepaprastą pereinamos nakties įvykį. Tuoj po liginio vizitavimo direktorius pakvietė mane į savo kabinetą. Jis ištiesė man ranką ir pasakė:

– Daktare, sveikinu jus už tokį jūsų sąžiningumą. Sąžiningas pareigų atlikimas (nukelta į 6 pusl.)

Algimantas Kezys kalba pristatant savo suredaguotą knygą apie neseniai mirusį dail. Petravičių, kuri pavadinta "The Art of Viktoras Petravičius". Ši knyga turi 232 pusl. yra didelio formato ir atrodo gana puošniai. Knygos sutiktuvės buvo vasario 24d. Ed. Šulaičio nuotr.

Ir persekiojamas išsigelbėjau...

Rokas Petkevičius

(Tęsinys iš Dirvos Nr. 10)

Sekančią dieną nuėjus į tarnybą, pasakiau NKVD agentei R., kad ši padėtis netrukus pasikeis, nes maniau, kad ji apie tai pagalvos ir nus tos skusti nekaltus žmones. Bet už tai buvau tos agentės tuoj apskustas ir atleistas iš tarnybos. Vėl netekęs tarnybos, atsidūriau labai blogon padėtin. Maniau važiuoti į tėviškę, kur turėjau keletą hektarų žemės, bet Kuršėnų okupantų valdžia pranešė, kad mano žemė yra iš manęs atimta.

Kartą pagalvojau paieškoti teisybės ir tuo tikslu užėjau į vieną, nejaukų valdžios namą. Prie viršininko kabineto durų, stovinčiam milicininkui pasakiau, kad noriu kalbėti su viršininku. Milicininkas tuoj įėjo vidun ir po keletos sekundžių sugrįžęs pasakė, kad galiu užėiti.

Kabinetas atrodė gan kukliai, be įmantrių komunistų dekoracijų. Viename gale prie sienos, kabėjo Lenino paveikslas. Truputį toliau nuo šios sienos, stovėjo didelis rašomas stalas. Prie stalo, moderniškoje kėdėje, sėdėjo jaunas, truputį pražilusias paausiais, nebauraus veido,

komunistų partijos viršininkas žydas Meskupas.

Maniau, kad Meskupas mokėjo lietuviškai, bet aš kalbėjau rusiškai ir jo paklausiau: "Kodėl jūs iš tarnybos atleistiems tarnautojams uždraudžiat dirbti Lietuvoje ir ką jūs manote daryti su tokiais bedarbiais"? Be abejo, jimo Meskupas žinojo, kad tokie bedarbiai bus vežami į Sibirą, bet jis į mano klausimą nekreipė dėmesio ir pasakė: "Jūsų tauta yra maža. Jūs turėtumet būti solidarūs ir padėti vieni kitiems, o dabar jūs skundžiat vieni kitus. Jei jūs žinotumet, kas netrukus su jumis atsitiks, jūs taip nedarytumet. Aš paskambinsiu į savivaldybę, kadro viršininkui Karosui. Nueik pas jį, gal jis duos tau darbą". Gėda mums, kad mūsų katalikišką tautą moko solidarumo bei artimo meilės svetimtaučiai ateistai.

Maniau, jei žydas su manim taip draugiškai pakalbėjo, tai su lietuviu bus galima broliškai pasikalbėti, bet apsirikau. Kai nuėjau į savivaldybę ir kai vos tik įžengiau į kambarį, Karosas sėdėdamas prie stalo, piktu žvilgsniu pažvelgęs į mane sušuko: "Kaip tu, niekšie drįsai eiti

pas tokį didelį viršininką"! Atsakiau, jog aš maniau, kad dabar nėra didelių viršininkų ir kad visi esame draugai.

Į tai Karosas vėl sušuko: "Tu mums ne draugas, bandite, smetonininke. Stebiuosi kodėl tu dar laisvas. Tu turėtum būti areštuotas ir sėdėti kalėjime"!.

Kada pasakiau, kad aš nieko blogo nesu padaręs ir nežinau už ką turėčiau sėdėti kalėjime, Karosas į šį mano klausimą neatsakė, bet tuoj pašoko iš kėdės ir sušukęs: "Aš nenoriu tave matyti"! Nuširgėję ir žiūrėjo pro langą.

Dabar Lietuvoje yra gerų, patrijotų lietuvių komunistų, tačiau jų yra ir daug tokių, sugyvuėjusių kaip buvo ir Karosas.

Negalėjau pilnai suprasti, kodėl komunistai taip nekętė manęs. Greičiausiai, kad jie žinojo kai prieš kelio metų, daug rizikuodamas išardžiau komunistų susuktą lizdą Pirmame pestininkų pulke, mokomoje kuopoje.

Grįžus į namus, šeimininkas pasakė, kad buvo atėję trys enkavedistai. Ješkojo manęs ir padarę kratą kambarėje, liepė pasakyti, kad šiandakt 11 val. ateičiau į NKVD įstaigą.

Nėjau į tą jų siaubią įstaigą, bet tuoj išsikrausčiau ir gyvenau be nuolatinės gyvenamos vietos. Turėjau gerų draugų, kurie priimdavo pernaktoti ir kitais būdais stengdavosi padėti, vienok daug naktų teko praleisti Panerių miške, kur pavasario nakties tylumoje, sėdėdamas ant kelmo ir galvodavau, kaip skaudu žmogui, kada esi okupuotą ir savo tautos išdavikų per sekiojamas. Ne be reikalo mano knygoje taip žiauriai, bet teisingai, kaltinami bolševikai ir savos tautos parsidavėliai.

Buvo sunkus gyvenimas, vienok tikėjau, kad ši klaidi padėtis netrukus pasikeis. Ir pasikeitė, tačiau neilgai teko

Neužmiršamas įvykis

yra svarbiausia gydytojo sąvybė.

Aš esu tikras, kad jis kai navo jums nemažai nervų. To nepaprasto įvykio ne tik aš, bet ir kiti gydytojai niekad nepamirš. Aš iš savo pusės noriu jums pasakyti, kad neapsirikau jus priėmęs. Dr. Cenzano iki smulkmenų pasakojo man jo grubius pasikalbėjimus su jumis. Aš žinau, kad jis turi aštrų liežuvį. Jis apgailestavo savo tokį netaktišką elgesį su jumis. Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Jūs išsigijote stiprų užnugarį. Dabar eikit ir pailsėkit, nes atrodot labai išvargusi.

Aš padėkojau jam ir nuėjau į savo kambarį. Buvau labai pavargusi, bet labai laiminga, kad pirmieji ledai į gydytojos karjerą buvo palaužti.

Atsiguliau. Užmerkiau akis, bet niekaip negalėjau užmigti po vakarykščios nakties chaoso. Vėl atsimerkiau, o po to jau nepajutau, kai mano akių vokai nukrito, ir ramus, gilus miegas užvaldė visą mano kūną.

Pabudau 2 val. po pietų. Saulės spinduliai krenta į ma

no langą. Jie žaidžia ant sienos kabančiame veidrodyje ir skyla į tūkstančius šviesos fragmentų. Iš medinių rėmų šypsosi motiniškos Madonos akys. Visas pasaulis atrodo man toks gražus. Visi žmonės tokie geri, o aš esu laiminga.

Vėl užmerkiu akis. Išgirdau kažkas švelniai atidarė mano duris. Atsimerkiau. Prieš mane stovėjo vienuolė, kuri tvarko mano kambarį.

– Daktare, aš labai atsiprašau, kad jus prikeliau, – pasakė ji.

– Ne, sesute, jūs manęs neprikėlėt, aš jau pati buvau pabudusi, – pasakiau jai. Ji laikė rankose tamsiai raudoną gvazdikų puokštę ir didelę gražiai supakuotą saldainių dėžę.

– Daktare, – pasakė ji, tai yra jums padėka nuo daktaro Cenzano. – Ji viską padėjo ant mano rašomojo stalo ir išėjo.

Aš pagalvojau:

– Pasaulyje nėra blogų žmonių, yra tik žmonės, kurie turi blogus charakterius, bet ir po jais slepiasi jų jautrios širdys. – Ir vėl užmigau.

SVARBUS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS NUTARIMAS

Tarybų Sąjungai toliau vykdančiam prieš Lietuvos Respublikos nukreiptus agresijos veiksmus ir išliekant aktyviosios okupacijos galimybei, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, primindama, jog bet kuriomis sąlygomis Lietuvos Respublikoje galioja tik Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos priimti įstatymai, nutaria:

1. Visas TSRS ar jos ko-

džiaugtis. Po trumpų džiaugsmo dienų vėl prasidėjo mūsų tautos kančios, kurios ir šiandieną dar tebesitęsia.

laborantų kuriamas Lietuvoje valdymo struktūras laikyti ne teisėtomis, o visus išleistus ir Lietuvai taikomus įstatymus, potvarkius ar kitokius aktus, teismų sprendimus bei pareigūnų nurodymus – negaliojančiais.

2. Visos Lietuvos Respublikos valdžios institucijos ir jų pareigūnai privalo nebendradarbiauti su okupantais ir jų režimą vykdančiais asmenimis.

3. Lietuvos Respublikos piliečiai aktyviosios okupacijos režimo atveju kviečiami laikytis nepaklusnumo, nesmurtinio pasipriešinimo ir politinio bei socialinio nebendradarbiavimo principų kaip pagrindinio kovos už nepriklausomybę būdo.

4. Lietuvos Respublikos piliečiai turi teisę visomis galimomis priemonėmis ir būdais gintis, ginti kitus ir Lietuvos nuosavybę nuo smurtinių ir kitokių neteisėtų okupacinio režimo veiksmų.

5. Aktyviosios okupacijos ir jos sąlygojamo visuotinio politinio pasipriešinimo pradžią nusako padėtis, kai teisėtai išrinkta Lietuvos Respublikos Aukščiausioji taryba prievarta suvaržoma kaip aukščiausia valstybės valdžia. Organizuoto pasipriešinimo pradžią, esant galimybei, paskelbia Lietuvos Respublikos laikinoji gynybos vadovybė. (LIC)

DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ IŠ BOSTONO ir NEW YORKO
– lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 dieną prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstą į Lietuvą su iškvietais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje 19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą. Maršrutai įdomūs – Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos Atlaidai, kelionė laivu Baltijos Jūroje, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis

KAINOS nuo \$1145.00

Smulkesnės informacijos ir lankstinukams, kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4 NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080 Fax 617-332-7781

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

KIEKVIENA TAUTA LAISVĖS TURI KIEK JOS IŠSIKOVOJA

Prieš dvejus metus, vis drąsiau pradėdant pasireikšti laisvėjimui išeivija sukruto ateiti į pagalbą visais jai įmanomais būdais: finansine parama, materialine ir net idėjomis. Palengvėjusi komunikacija, panaudojant moderniškas elektronines priemones, suartino tautą su išeivija. Izoliacinė tuštuma buvo pašalinta, ir šiandien kiekvienam išeivijos lietuviui informacija apie Lietuvą yra greitai ir lengvai prieinama.

Sąjūdžio grupei laimėjus rinkimus užkauto telefono laidai tarp Vilniaus ir užsienio lietuvių. Ypač Washingtonė veikiančioj Lietuvos pasiuntinybėj. Kitas žingsnis buvo visiems aiškus – kada ir kaip visa tai bus pradėta vykdyti. Ir taip su Kovo 11- taja prasidėjo naujas istorijos lapas – tautos rinkti atstovai patvirtino Vasario 16-tosios akto tęstinumą ir pastūmėjo tautą į pilnos nepriklausomybės siekimą.

Kritikams atsirado daug progų pasireikšti. Pavyzdžiui, kodėl tas o ne anas buvo išrinktas Aukščiausios Tarybos pirmininku; kodėl ministerių taryba buvo sudaryta tokia, o ne kitokia. Kraštą ištikus sunkiai ekonominei blokada, laikas net grūmojančiu pirštu rodė į vyriausybę, į parlamentarus. Šiandien galime tvirtinti, kad tokie išpuoliai buvo neteisingi. Jei tauta savo vyriausybės būtų nerėmusi, ja nepasitikėjusi, tai toks didelis procentas dalyvavusių apklausoje ir pasisakiusių už nepriklausomą Lietuvą nebūtų įvykęs (ypač dar po neseniai išgyvento kraujo praliejimo Vilniuje).

Pataikavimu, o tokiu aš laikyčiau prisitaikymą Maskvai, Sovietų Sąjungoje galima gauti geresnę vietą, sotesnį duonos kąsnį, bet ne laisvę. Už laisvę reikėjo ir dar reikės kovoti!

Išgirstame kritikos dėl perdažnų ir žmonių skaičiumi oficialių delegacijų kelionių po kitus kraštus, jau neskaitant pavienius asmenis. O kur dar meniniai ansambliai, sporto vienetai ir kitos grupės. Niekas nenori paneigti tokio santykiavimo būdą ar reikalingumą. Tačiau, mes visuomet turime prisiminti, kad visa tai daroma dosnių užjūrio lietuvių suaukotomis lėšomis, kurios nėra neišseminamos. Šiuo reikalu gana aštriai pasisako "Pasaulio Lietuvių" mėnraščio redaktorius paskutinio numerio vedamajame. Jis rašo: "Tiesa, mes surinkom Lietuvai kelis šimtus tūkstančių, o gal ir koki milijoną dolerių, nusiuntėm

kelias tonas vaistų, keliasdešimt tonų knygų, už koki porą šimtų tūkstančių dolerių kompiuterių bei kitų technikos priemonių, gausiai keitėmės meno vienetais, spauda, viešnagėmis, šelpėm gimines, pažįstamus, draugus. Bet, rašo jis, visa tai nė kiek nepriartino nei prie žymesnio politinio laimėjimo, nedavė, neskaičiuojant daugiausiai pačių Lietuvos vadų išsirūpintų pasimatymų su kelių valstybių prezidentais bei ministeriais... Ar iš tikrųjų mes tik tiek tegalėjom?"

Ir į tai jis atsako: "Ne! Galėjome žymiai daugiau, bet visiškai nesugebėjome. Nesugebėjom nei susiorganizuoti, nei naujos atsiradusios iniciatyvos į paveikų vienetą sutelkti, nei sukurti rimtų planų, nei jų vykdyti."

Neginčysiu jam teisės rašyti ką jis jaučia ir galvoja, bet tik norėčiau "nesugebėjimą susiorganizuoti" pakeisti švelnesniu savęs kaltinimu, jog įvykių buvome pagauti nepasiruošę ką dar ir šiaandien pastebima mūsų veikloje, ypač kai sentimentas nugalė protą. Juk pagalbos prašymai iš Lietuvos yra tiek pat įvairūs, kaip ir patys žmonės. Vienas negali tokiose sąlygose ilgiau gyventi kur jo dvasinėms vertybėms nėra galimybės pilnai pasireikšti – tad prašo pagalbos išemigruoti. Kitas nori atvykti čia pinigų užsidirbti, kad grįžęs galėtų ūkį nusipirkti ir laimingas ūkininkauti. O kad toks asmuo nesijautų per daug reikalaujantis, mandagiai primena, kad kažkada jūs ar jūsų tėvai palikote Lietuvą ieškodami darbo ar prieglobsčio svetimoje šalyje. Taigi, dabar ir jam atėjęs toks laikas.

Tokie ir panašūs prašymai tik dar daugiau verčia mus susirūpinti Lietuvos ateitimi. Kas nutiks su ta mūsų Lietuva, jeigu, kaip neseniai

lietuviškoje spaudoje teko skaityti, net 200,000 lietuvių norėtų išemigruoti?

Suprantama, kad ekonominė padėtis Lietuvoje – pagrindinis motyvas emigracijai. Tai sovietų meškos patar navimas žlugdant Lietuvos ekonomiką. Bet tai dar nereikia, kad reikia apleisti skęstantį laivą. Kodėl nepabandyti, bendromis jėgomis, jį išgelbėti?

Praejusią vasarą man teko dalyvauti Pepperdine kolegijos suruoštame vienos dienos seminare, aukštesnio laipsnio siekiantiems studentams ir profesūrai, apie biznio perspektyvas rytų Europoje, Sovietų Sąjungoje ir Baltijos valstybėse. Ir po pilnos dienos darbo – diskusijų, visi šeši prelegentai priėmė vieningos nuomonės, jog artimos ateities perspektyvos yra labai liūdnos ir tik po dešimtmečio didelių pastangų, gal reikalai pakryps geresne kryptimi. Net ir vokiečiai specialistai, kalbėdamas apie Vokietijų susijungimą, dabartinę stiprią vakarų Vokietijos ekonominę būklę suabejojo, ar ir jie įstengs atstatyti rytų Vokietiją per vieną dešimtmetį. Šiandien tos abejonės jau yra kartojamos ir pačios Vokietijos vyriausybės.

Turint tokią ateities viziją rytų Europoje, kyla ir mums abejonų, kaip išsilaisvins mūsų Lietuva, kada kaimynas iš rytų yra visai subankrutavęs, o kaimynas iš vakarų – užsiėmęs savo bėdomis. Todėl prisibijau, kad ši taip svarbi ir opi problema mūsų tautai, yra kažkaip užmirštama mūsų planuose. Gal dėl to, kad ekonominių problemų sprendimas yra kur kas sunkesnis, negu politinių. O dar taip neseniai klausėmės Lietuvos ekonomistų dėstant savo teorijas, ir mūsiškius biznierių, planuojant statybas ar telkiant kapi-

talą investacijoms Lietuvoje.

Viena, kad gerai suprantame, jog be užsienio pagalbos Lietuvai atsistatyti ekonomiškai bus labai sunku. Tad ir vėl mūsų akys kryps į Jungtines Amerikos Valstybes, kurios, jeigu ir toliau laikysis dabartinių normų Rytų Europos kraštų ekonominės

pagalbos reikalui, nelengvai bus sukalbamos. Jau turėjome patyrimo, kai buvo bando ma praveisti humanitarinė pagalba Lietuvai 10 milijonų dolerių sumoje. Nelaimėjome, bet daug ko pasimokėme. Tačiau ir pralaimėjime neturėtume per daug nusiminti, nes Lenkijai, iš kelių šimtų milijonų dolerių skirtos paramos, tik du milijonai buvo skirti specifiniai medicininei pagalbai.

Jeigu šiuo metu valdinė parama ir sunkiai išgaunama, ieškokime kitokių būdų. Yra daug nevaldinių organizacijų, kurios gali ir padeda. Pavyzdžiui, praėjusiais metais įsikūrė "Citizens Democracy Corps" su tikslu rinkti žinias apie Amerikos privataus sektoriaus potencialą ir galimybes patenkinti pagrindinius galimus pareikalavimus centrinėje ir rytinėje Europoje, įskaitant ir Sovietų Sąjungą. Ji patars korporacijoms bei kitoms nevaldinėms organizacijoms, kur jos turėtų sutelkti savo dėmesį, randant tinkamus partnerius pagalbą gaunančiuose kraštuose. Be to, direktorių taryba, savo iniciatyva, galės pradėti didesnius projektus tai pat privataus sektoriaus pagalba. Kitas pavyzdys, advokatų sąjunga suorganizavo grupę, kuri rūpinsis politinių ir ekonominių aspektų ugdymu teisinių normų ribose.

"Education for Democracy USA" kita ne pelno organizacija pradėjus darbą tik prieš metus, siunčia savanorius – universitetą baigusius, karjeras darančius ir pensininkus mokytį anglų kalbos Čekoslovakijon. Šį darbą ža-

da praplėsti ir į kitus kraštus. Šioje srityje mes ir patys jau panašią akciją esame pradėję.

USIA – Jungtinių Valstybių Informacijos Agentūra yra parūpinusi televizijos antenas Vengrijai ir Rumunijai. Taip pat dalinasi savo paruoštomis programomis su Lenkija ir Jugoslavija. Ji taip pat yra sudariusi sąlygas žurnalistams, iš centrinės ir rytų Europos kraštų, tobulintis Amerikoje, dirbant laikraščiuose ir lankant specialius kursus universitetuose.

Taigi galimybių yra, aplinka jomis turtinga, čia suminėjau tik keletą sričių. Ne praleiskime jokios progos padėti Lietuvai pasiruošti grįžimui į normalų, laisvą ir produktų gyvenimą. Baidant šios dienos pastabas, norėčiau trumpai grįžti dar prie vienos senos temos – vienybės. Čia turiu galvoje mūsų pabaltiečių vienybę. Lietuviškoje spaudoje, tikiu, esate pastebėję Lietuvos atstovo Washingtonė pareiškimą, ir taip pat žinutę apie Latvijos ir Estijos centrinių organizacijų nusistatymą neremti pastangų, kurios reikalaujant pripažinimo dabar esamų vyriausybių kraštuose.

Mes lietuviai šiame reikale pasilikame nuomonės, kad mūsų nusistatymas išgauti Lietuvos vyriausybei oficialų pripažinimą nėra pasikeitęs. Mes tikime, kad lietuvių tautos pasitikėjimo pareiškimas įvykęs vasario 9-tos dienos apklausoje, yra aiškus, nekeliantis jokios abejonės ir mūsų remtinas. Aukščiausios Tarybos pirm. Landsbergis 1989 vasario 15 dienos kalboje, Kaune vykusio suvažiavimo proga pareiškė, kad tauta nuspręs, kioje valstybinėje valdymo formoje ji norės gyventi. Ji tai padarė paskelbdama per savo rinktus atstovus, kad Vasario 16-tosios aktas yra kertinis akmuo Lietuvos valstybės pamato. Ant to akmens, ant tų senų pastatų, šiandien ir yra atkurama nepriklausoma Lietuvos valstybė. Tokios valstybės vaikais mes užaugome, tokios valstybės dvasia mes ir mūsų vaikai gyvenome, tokiai valstybei ir atiduokime visas savo jėgas. Dieve Jiems padėk kovoje į laisvę!

PIRKDAMI AR PARDUODAMI NAMUS FLORIDOJE

Ft. Lauderdale ir kitose Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ CAPĄ, Century 21 - Choice Realty. Tel. (305) 943-0946 arba 1-800-462-3028.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

Vasario mėn. 16 d. Chicagos miesto centre Lietuvių Jaunimo Sąjungos Chicago skyrius buvo surengęs demonstraciją prieš tarybinę agresiją Lietuvoje. Jose nežiūrint labai šalto oro, dalyvavo daugiau negu 1500 žmonių, daugumoje mūsų tautiečiai, o taip pat latviai, estai, lenkai ir kitų tautybių žmonės. Tai buvo antrosios panašios demonstracijos šioje vietoje dviejų savaitių laikotarpyje. Abi šios demonstracijos plačiai nuskambėjo amerikiečių spaudoje bei televizijoje ir radijo bangomis.

MINĖJIME ĮTEIKTOS IR JAUNIMUI PREMIJOS

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 73-jų metų minėjimas Los Angeles mieste, Šv. Kazimiero parapijoje, vyko sekmadienį, vasario 17 d. Prieš pamaldas parapijos aikštėje, Los Angeles šaulių skyriaus pirm. Juozui Pažėrai vadovaujant, iškeltos Lietuvos ir Amerikos vėliavos, su giedotas Lietuvos himnas. Tautiniais rūbais pasipuošusios birutietės susirinkusius papuošė trispalviais ženkleliais.

Pamaldų metu, į kurių apeigas gražiai įsijungė jaunimas, prel. dr. Bartuška pasakė neįprastai patriotinį pamokslą. Puikiai giedojo solistai – Vita Vilkenė, Antanas Polikaitis ir naujojo vargonininko bei chorvedžio Viktoro Ralio vedamas, pasakutiniu laiku smarkiai padidėjęs ir ištobulintas, parapijos choras.

Vida Čekanauskaitė, Vasario 16-tosios minėjimo pravedusi akademijos programą. V. Gilio nuotr.

Šį kartą į minėjimą salėje tilpo tik pusė norinčių dalyvauti. Programą pravedė Vida Čekanauskaitė. Po vėliavų įnešimo, Amerikos Himno, klebono dr. Alg. Olšausko invokacijos, pagerbti

dar mūsų tarpe esantys trys nepriklausomybės kovų didvyriai: Vyčio Kryžiaus kavalierius, savanoris kūrėjas pulk. Antanas Andrašūnas, savanoris kūrėjas, aviacijos kapitonas Jurgis Tumavičius, ir savanoris kūrėjas, eilinis, Mykolas Barauskas, kuris tėvynės laisvę ginti išėjo būdamas tik šešiolikos metų. Prisotinti svečiai, Estijos ir Latvijos konsulai pasakė sveikinimo kalbas. Perskaityti prez. Busho ir kiti sveikinimai. Šios šventės pagrindinis kalbėtojas buvo generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Kalbėti pakviestas ir svečias iš Lietuvos, – Vilniaus Universiteto profesorius Antanas Buračas. Plojimu priimta rezoliucija, kuri bus, kaip ir visuomet, pasiūsta miesto, apskrities ir federalinei valdžiai, amerikiečių spaudai.

Kaip ir kiekvienais metais, premijos įteiktos Lituanistinės mokyklos rašinio konkurso laimėtojams. Šiemet geriausius rašinius (tema buvo apie padėtį Lietuvoje) parašė Agnė Barauskaitė, Povilas Pakuckas, Aras Matis ir Aidas Kuolas.

Po Lietuvos himno ir vėliavų išnešimo prasidėjo nuostabiai puikiai atlikta meninė minėjimo dalis. Čia vėl chorvedžio Viktoro Ralio nuopelnas. Sujungęs parapijos ir jaunimo Spindulio choras, meistriškai išgavo galingą ir veik tobulą vienetą, kurį dar savo švelniu balsu ir gražia dainos interpretacija papildė solistė Vida Polikaitytė – Vilkenė. Programą tvarkė ir porą Maironio kūrinių deklamavo aktorius – režisierius Algimantas Žemaitis.

Minėjimą, kaip jau daugelis metų, jungtinėm jėgom ruošė ALTA, Bendruomenė ir Tautos Fondas.

Rūta Sakienė

Vasario 16-tosios minėjimas Portland Oregon. Kalba sekretorė Daiva Banaitienė, greta sėdi pirm. Algis Tekorius ir Benė Tekorienė.

Kaip minėjom Vasario 16-tąją Portland, Oregon

Šių metų Vasario 16-tos minėjimas buvo išskilmingesnis ir nuotaikingesnis, negu įprasta šiai nedidelei lietuvių kolonijai. Lietuvos žingsniai į nepriklausomybę išjudino visuomenę ir susirinkimas buvo labai gausus. Niekad nepavargstantis pirmininkas Algis Tekorius, padedamas energingos sekretorės Daivos Banaitienės, pasirūpino, kad minėjimas būtų prasmingas ir įdomus.

Po minėjimo atidarymo ir maldos, himnų sugiedojimo bei žuvusiųjų už laisvę pagerbimo, buvo rodomos dvi vaizdajuostės. Abi vaizdajuostės rodė "Kruvinąjį sekmadienį". Pirmoji juostelė buvo anglų kalba. Svečių iš Lietuvos naudai sekretorė vertė ją į lietuvių kalbą. Įvykiai pavaizduoti objektyviai, bet pritaikyta plačiai publikai, žiaurūs įvykiai nepilnai parodyti. Po to buvo rodoma vaizdajuostė, slapta atvežta iš Lietuvos, perduodanti įvykius taip, kaip matė ten esantieji. Vaizdajuostė buvo lietuvių kalba, tad sekretorei teko ją versti į anglų kalbą, nes buvo svečių nesuprantančių

lietuviškai.

Portlando televizijos stotis rekordavo minėjimą. Daivos Banaitienės vertimas į lietuvių ir anglų kalbas buvo atliktas labai sklandžiai, prasmingai pabrėžiant svarbesnius įvykius.

Baigus rodyti vaizdajuostes, viena iš viešnių, neseniai atvykusi iš Lietuvos ir buvusi Vilniuje tuojau po "Kruvinąjį sekmadienį", pasakojo savo išpūdžius. Ji pasakojo, kad šaudymai ir mušimai lietuvių neišgąsdino, bet daugiau suvienijo net užmirštant tarpusavio ginčus. Net vietiniai rusai reiškė pasipiktinimą tokiais kariuomenės veiksmais. Taip pat paaiškėjo, kad be tų užmuštų ir sužeistų, kurie buvo nuvežti į ligonines, 60 sužeistųjų bei suimtųjų buvo sumesti į kariuomenės sunkvežimius ir kažkur išvežti. Jų sąrašas buvo įteiktas kariuomenės vadovybei klausiant kur jie yra. Atsakymas buvo toks, kokio galima buvo tikėtis: jokių sužeistų ir suimtų niekur nevezėm, nieko nežinom, o įteiktas sąrašas yra lietuvių nacionalistų fantazijos kūrinys.

Sekretorė taip pat pasakaitė prašymą Nobelio premijų komitetui, nurodant padarytą klaidą skiriant Taikos premiją M.S. Gorbaciovui ir prašant šią klaidą atitaisyti. Prašymas buvo visų susirin-

kusiųjų pasirašytas. Tuo oficialioji dalis ir buvo baigta. Pirmininkas pakvietė pasivaikšinti ponių suneštais skanumynais. Vaišių metu buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Žinia, kad Islandijos parlamentas pripažino Lietuvos vyriausybę, priminė kad Portlando lietuvių veikėjai Algis ir Bene Tekoriai, Sigitas ir Daiva Banaičiai, Lietuvos vyriausybės pripažinimą gavo iš Oregono gubernatoriaus. Po to turėjo kelis pokalbius su Portlando televizijos korespondentais Lietuvos reikalais.

Mūsų nedidelės kolonijos didžioji darbo dalis krenta ant valdybos pečių. Jie yra jaunesnės kartos profesionalai, turintys sugebėjimų ir pažinčių. Visuomenė, kurios nemažą dalį sudaro pensininkai, pagal išgales padeda. Net nedideliame Eugene mieste, kur yra tik keli lietuviai, "Kruvinasis sekmadienis" paminėtas vietinėje spaudoje, rašant laiškus ir rengiant protesto demonstracijas.

J.G.

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE – 185 St. Area
Large, modern, 1 bedroom apt. Appliances, air cond., Garage incl., Quiet bldg. No pets Lease. \$325 Per Month. Telf. 338-3205

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Šv. Kazimiero parapijos ir jaunimo Spindulys jungtinis choras Los Angeles, CA. Dirigentas Viktoras Ralys. Vlad. Gilio nuotr.

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, OHIO 44122

Specialios ekskursijos į Lietuvą
Birželio 26 – Liepos 9 d.
(Maldininkų / Pilgrimage grupė)

Liepos 24 – Rugpj. 6 d.
"IV Pasaulio Lietuvių Sporto Šventė"

Smulkesnei informacijai skambinkite
Ritai Staškutei – 991-3321

LAIŠKAI ... DIRVAI

TEGUL PAMATO IR VISI DIRVOS SKAITYTOJAI

Labai nustebau ir nudžiu gau pamatęs per Atlantą atplaukusį, su kalėdiniu pasveikiniu, tokį gražų, pasipuošusį Lietuvos pašto ženklais ir antspaudais voką, kurį siunčiu Jums, nes noriu, kad jūs taip pat pamatytumėt. Ir jei bus galima, atsausti Dirvoje, kad galėtum pamatyti visi Dirvos skaitytojai ir pasidžiaugti puikiais, mūsų Tėvynėje išleistais pašto ženklais.

Kaikuriuose laikraščiuose rašo, kad sovietai tebekontroliuoja Lietuvos paštą ir tebecenzūroja laiškus. Jei tai tiesa, tad kaip tas mano sulietuvintas, be Sovietų pašto ženklų ir antspaudų, pralindo pro jų cenzūrą?

Jūs rašote, kad Lietuvos

pašto ženklai galioja tik tai Latvijoje Estijoje. Atrodo, kad jie jau galioja ir šiame krašte. Matyt, kad dabar Lietuvos pašto įstaigoje yra didelė netvarka. Pvz., praeitais metais pasiųstas man laiškas,

užtruko kelionėje net šešius mėnesius. Antras laiškas kažkur dingio ir mane pasiekė tik tai tuščias, apdraskytas vokas.

Pranciškonai pasiuntė į Lietuvą bibliotekoms mano eilėraščių knygų, kuriose yra labai žiauriai kaltinami bolševikai ir mūsų tautos išdavikai. Maniau, kad dalis tų knygų pateko į KGB rankas ir, kad už tai jie keršija man, sulaikydami ir sudraskydami

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Daugirdas Alg. Willowick... 15.00
Adomavičius V. Brookfld... 25.00
Paliulis, V. N.Y. 5.00

laiškus. Atrodo, kad dabar jie suvaržė susirašinęjimą ne tik man, bet visiems lietuviams.

Rokas Petkevičius

Velička J. Lakewood 5.00
Apsaga Br. Thoms. 25.00
Andriuska Hr. Woodhaven . 25.00
Pažemėnas Palos 25.00
Sidzikauskas Pr. Glend 10.00
Ciuprinskas O. Euclid 5.00
Pleškys Ant. Chicago 15.00
Ožinskas Alb. Willowick ... 10.00
Graibauskas, M. Chicago 5.00

Visiems aukotojams.....

nuoširdžiai ddkojame

*Skaitykite ir platinkite
DIRVA*

PIRMĄ KARTĄ AMERIKOJE

LIETUVIŠKO KINO FESTIVALIS

Programoje: Geriausi Lietuvos Kino Studijos paskutiniųjų metų filmai; kūrybiniai susitikimai su žymiais Lietuvos kino meno veikėjais, autoriais, režisieriais.

SUGRĮŽIMAS

Jaudinanti Sibiro kankinių istorija. Filme pasakojama apie nelaimes, badą, žmonių kančias, žudymus, kuriuos teko patirti 400,000 lietuvių, 1941–1953 m. ištremtų į Sibirą.

DOSJE (BYLA)

Filme, kaip teismo byloje, parodyti nuostoliai Lietuvos Respublikai ir jos piliečiams, patirti sovietinėje okupacijoje, pradedant 1940 m., kai į Rusiją buvo išvežtas Lietuvos auksas, pinigai bei kitas turtas, ir baigiant 1990 m. ekonomine blokada.

ROMAS KALANTA

1972 m. gegužį susidegino devyniolikmetis Romas Kalanta. Tai buvo pirmoji tautinio protesto akcija visuotinės baimės metais. Filmą pasakoja apie jauną lietuvių tautos didvyrį.

DAR SYKĮ — LIETUVA

Filmas pasakoja Lietuvos psichologinio, tautinio ir valstybinio atgimimo istoriją, supažindina su pagrindiniais politiniais, dvasiniais ir religiniais Lietuvos atgimimo veikėjais. Filmą sudaro 4 dalys: Respublika, Sąjūdis, Auka, Visi kartu.

BILIETAS Į TAJ-MAHAL

Vaidybinis filmas pasakojantis, kaip net fizinė mirtis negali sunaikinti žmogaus svajonių sudėtingais pokario metais Lietuvoje.

VAIKAI IŠ HOTELIO „AMERIKA“

Vaidybinis filmas, pasakojantis apie KGB persekiojimus, nukreiptus prieš jaunąją kartą, protestuojančią prieš smurtą ir terorą. Veiksmas vyksta Kaune.

Filmas dalyvaus tarptautiniame festivalyje, Berlyne š.m. vasario mėn.

MOTERIS IR JOS KETURI VYRAI

Vaidybinis filmas, tarptautinio festivalio laureatas. Veiksmas vyksta Lietuvos pajūryje, 19 a.

Visi filmai bus demonstruojami plačiaformatiniame ekrane, „sub-titles“ anglų kalba, todėl pasikvieskime visus, kuriuos domina Lietuvos istorija, jos kultūra, tautos nepriklausomybės kova.

Festivalis įvyks kovo 1–24 d.: Baltimorėje, Klevelande, Niujorke, Bostone, Filadelfijoje, Los Angeles, Čikagoje, Montrealyje, Toronte, Hamiltone. Sekite reklamą. **Informacija: tel. 404-971-7335.**

TAIP BUVO RAGINAMI

Atsimenant prieš metus – 1990 m. kovo 11 d. atstatytą Nepriklausomybę, vidurio Lietuvos gyventojai, jų vaikų – išėjusių aukštuosius mokslus buvo raginami, kad visi pasisakytų, jog nori, kad Lietuva būtų nepriklausoma, demokratinė respublika.

Ir raginami ne tuščiažodžiavimu, bet tiesiog širdį siekiančiais priminimais. Raginimas buvo atspausstas laikraščiuose, platinamas pavieniais lapeliais ir garsinamas per radiją.

(Red)

Ką jūs
pasakysite Lietuvai?

TAIP!

BRANGŪS TĖVIŠKĖNAI!

Visą pusę amžiaus lietuvių tauta kovojo prieš SSSR okupaciją ir aneksiją, kol 1990 m. kovo 11-ąją vėl buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė. It replėmis suspausta okupacinės kariuomenės gniaužtuose ir draskoma TSKP kolaborantų, Lietuva sparciai žengė į visišką Nepriklausomybę, kol iki dantų ginkluoti desantininkai, tankų remiami, puolė traiskyti beginklius Lietuvos žmones. Didvyrių aukos sustabdė pamišusį, sužvėrėjusį okupantą ir vietinių išdavių antpuolį. Vilniaus Nepriklausomybės aikštė tapo dar istorijoje nematytų gyvų ir pačių natūraliausių barikadų tvirtovė. Lietuva atlaikė ir šį bandymą ją paklupdyti, didvyrių kraują sugėrė Lietuvos žemė, o lietuvių tauta dar labiau sutvirtėjo ir susitelkė.

Dabar artėja dar viena tautos valios išraiškos diena – vasario 9-oji. Tada kiekvieno Lietuvoje gyvenančio žmogaus bus paklausta: „Ar tu už laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą, ar tu prieš savo tautą?“ Esame įsitikinę, kad kiekvienas doras žmogus išbrauks biuletenyje esantį žodį „Ne“ ir paliks „Taip“. Tuo visam

pasauliui pasakysime, kad esame laisva tauta laisvoje Nepriklausomoje Lietuvoje. Tai bus nepalenkiamos lietuvių tautos dvasios pasireiškimas, tai bus didžiausia padėka mūsų proseneliams, kūrusiems Lietuvos valstybę, mūsų tėvams ir seneliams, savo darbu puoselėjusiems ją, mūsų broliams bei seserims, savo gyvybės ir kraujo kainą apgynusiems Laisvę.

Atsiminkite ir supraskite, brangūs tėviškėnai – lietuviai, rusai, žydai, lenkai ir kiti, kad mūsų valios pareiškimas žodžiu „Taip“ anaip tol nėra pasisakymas už vieną ar kitą asmenybę, už patinkantį ar nepatinkantį valdžios vyrą, tai nėra ir pasisakymas už kokias nors partijas ir pažiūras. Atmeskime asmeniškumus, vaidus ir nesantaiką, telkimės į vieną darnią šeimą, balsuokime už Nepriklausomą Lietuvą. O kokią mes ją sukursime, pirmiausia priklausys nuo mūsų pačių. Esame įsitikinę, kad padarysime Lietuvą tokią, kurioje gyventi būtų gera.

Kraštietai – radviliškietai, baisogalietai, šėduvi ar grinkiškietai, ateina diena, kuri tau suteiks galbūt vienintelę viešą progą visam pasauliui pasakyti „Taip“ už laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą. Neabejojame, kad atsaką, kurį rengiatės duoti, Jums padiktuos su Motinos pienu perteikta begalinė meilė Lietuvai, mūsų Tėvynei.

Su patriotiniais
linkėjimais
Jūsų tėviškėnai:

poetas Vytautas—P. Bložė
prof. dr. Vaclovas Bliznikas
dr. Antanas Butkus (JAV)
Romualdas Budrys
akademikas Antanas Buračas
prof. dr. Mečislovas Jučas
doc. Vincas Kryževičius

NEW YORKO LIETUVIŲ ARTIMOS VEIKLOS APŽVALGA

RADIO "LAISVĖS ŽIBURYS" SUKAKTIS

New Yorko ir jo apylinkių lietuviai, kiekvieną sekmadienio rytą, 9-tą valandą, pradėdant lietuvišką „Laisvės Žiburys“ radio laidą, išgirsta tos valandos vedėjo Romo Kezio pasveikinimą: „Labas rytas malonūs lietuviai! Ši, lietuviškoji „L.Ž.“ radio laidą, yra populiari, laukiama ir mielai klausoma.

„Laisvės Žiburys“, savo amžių pradėjęs 1966 m. kovo 20 dieną, šiais metais mini 25 metų veiklos sukaktį. „L.Ž.“ radio valandos kelias nebuvo lengvas ir nedaug kas tikėjo, kad jis sulauks tokio „brandaus“ amžiaus. To amžiaus buvo sulaukta tik nenuilstamų, tvirtos valios pareikalavusio „L.Ž.“ radio laidų vedėjo Romo Kezio,

talkininkų būrelio pastangų dėka, bei duosnių radio klausytojų pinigine auka, „L.Ž.“ galėjo iki šiol išsilaikyti ir sėkmingai veikti.

25-ji „L.Ž.“ sukaktis ruošiasi iškilmingai paminėti. Tuo reikalu vasario 25 d. E. Kezies bute, Woodhaven, NY., buvo sušauktas specialus „L.Ž.“ radio komiteto ir spaudos darbuotojų susirinkimas. Romas Kezys painformavo apie paruošiamuosius darbus susijusius su „L.Ž.“ sukaktuvinio minėjimu. Iškilmingas minėjimas, su trumpa akademine dalimi, įvyks balandžio 20 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje, Brooklyne, NY. Meninę programos dalį atlikti yra pakviestas Čiurlionio ansamblis iš Clevelando. Sekančią dieną – sekmadienį, Apreiš-

kimo parapijos bažnyčioje, bus atnašaujamos padėkos Mišios. Mišių metu giedos Čiurlionio ansamblis. Po Mišių, parapijos salėje – pobūvis ir atsisveikinimas su čiurlioniečiais juos namo išlydinti.

„L.Ž.“ sukaktuvinio minėjimo išlaidoms sumažinti Marytė Šalinskienė paaukojo 1000 dolerių.

Visus susirinkime dalyvavusius Eugenija Kezienė gražiai pavaišino.

RELIGINIS KONCERTAS APREIŠKIME

Anksčiau New Yorke gražiai veikęs vyrų choras „Perkūnas“, su savo koncertais aplankęs ir tolimesnes lietuvių apgyventas vietas, įdainavęs ir išleidęs tris ilgo grojimo plokšteles, netekęs savo dirigento ir nepavykus surasti pakaitalo, nustojo „trankytis“. Apie keturis metus veikusi ir gerai užsirekomendavusi dainos grupė „Harmonija“ irgi nutilo. Dabar, vienintelis New Yorke, tvirtai besilaikęs muzikinis vienetas beliko Apreiškimo parapijos bažnytinis choras. Chorui vadovauja muz. Gintarė Bukauskienė. Ji, Vilniaus konservatorijoje yra baigusi chorvedybos ir pianino klases. Šiuo metu choras stropiai ruošiasi tradiciniam religinės muzikos koncertui, kuris įvyks Verby sekmadienį, kovo 24 d., Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne, N.Y. Šalia choro programoje dalyvaus sol. Aldona Vilčinskaitė – Kisielienė ir sol. Asta Kriškėnaitė. Abi iš Lietuvos.

ATVELYKIO POPIETĖ

Jau tapo tradicija, kad LMK Federacijos NY klubas, kiekvienais metais su-ruošia Atvelykio popietę – Velykų stalą. Salės viduryje pastatomas didelis stalas. Klubo ponių pastangomis jis būna gražiai apdengiamas gėlėmis ir apdedamas įvairiu, skoningai paruoštu maistu. Būna žavų, jaukų ir elegantiška! Į Atvelykio popietę atsilanko daug žmonių, jų tarpe Lietuvos gen. konsulas Anicetas ir ponis Simučiai.

Prieš pradėdant vaišintis būna atliekama ir meninė programa.

Šiais metais atvelykio popietę įvyks balandžio 7 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne. Programą atliks, čia besisvečiuojanti sol. Asta Kriškėnaitė iš Klaipėdos.

LMK Federacijos NY klubo pirmininkė yra dr. Marija Žukauskienė.

p. palys (216) 442-6810.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIO apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti rija Žukauskienė.

TAUPOS Metinio Susirinkimo Protokolas

Taupos Lietuvių Kredito Kooperatyvo šeštasis metinis susirinkimas įvyko 1991 m. vasario 10-tą dieną Dievo Motinos parapijos salėje. Susirinkimas pradėtas punktualiai 12:00 valandą. Užsiregistravo ir susirinkime dalyvavo virš 100 narių. Susirinkimą pravedė **Taupos** valdybos sekretorius Algis Rukšėnas. Susirinkimo metu buvo pristatyta metinė apyskaita. Nominacijų Komisijos vardu kalbėjo Algis Širvaitis, Finansų Komisijos vardu Richard Hallal ir **Taupos** direktorių vardu Egidijus Marcinkevičius, valdybos pirmininkas.

A. Širvaitis pristatė nariams du kandidatus: Vincą Urbaitį, kuris ėjo direktoriaus pareigas nuo pat **Taupos** įkūrimo dienų, ir Vytautą Kliorį, kuris gruodžio mėnesį buvo valdybos pakviestas į direktorių tarybą. **Taupos** nariai žodiniu pritarimu išrinko šiuos kandidatus.

R. Hallal pristatė 1990 metų finansinę apyskaitą. Jis pranešė, kad nors aktyvas sumažėjo 6.8%, pajamos padidėjo 2.0% ir dividendai išmokėti nariams padidėjo 2.6%. Pelnas, palyginus su 1989 metais, buvo \$98,084.00 didesnis. Atsarginis kapitalas ir rezervai, yra dažnai vadinamas svarbiausias kriterijus, pagal kurį yra galima vertinti finansinės institucijos tvirtumą bei stabilumą. R. Hallal pranešė, kad **Taupos** atsarginis kapitalas ir rezervai per 1990 metus padidėjo \$ 74,589.00, arba 45.2%.

E. Marcinkevičius paaiškino, kad **Taupos** valdyba nusprendė 1990 metais dėti pastangas sustiprinti privalomas atsargas ir rezervus. Tuos tikslus atsiekti teko laikinai sumažinti išmokamus nuošimčius. **Taupos** valdyba ypatingai džiaugiasi padidintom atsargom ir rezervu iki \$240,897.00, arba 3.35% viso aktyvo. Valdybos pirmininkas taip pat pranešė, kad sąskaitųbos ir buhalterijos sistema laike 1990 metų buvo atnaujinama ir tobulinama.

E. Marcinkevičius pridėjo, kad metų bėgyje, **Taupos** buhalterijos pravedimą patikrino federalinės valdžios agentūra (National Credit Union Administration), Ohio valdžios agentūra (Ohio Division of Credit Unions) ir nepriklausoma CPA firma (Sorin & Sorin). Visų agentūrų tikrinimai patvirtino, kad **Taupos** knygos ir sąskaitųba yra vedamos tiksliai ir tvarkingai.

Baigdamas, E. Marcinkevičius paskelbė, kad **Taupos** valdyba paskyrė aukas: \$1,000.00 Šv. Kazimiero Lituanistinei Mokyklai, kurią priėmė Kęstutis Civiškas; \$500.00 BALF-ui priėmė Vincas Apanius; ir \$500.00 Religinei Šalpai, priėmė Zenonas Obelenis.

Nariams buvo padėkota už atsilankymą ir paramą. Susirinkimas baigtas 12:30 p.p. 1991 m. III. 5 d.

Taupos Direktorių Taryba

Norintieji įsigyti **Taupos** 1990 m. finansinę apyskaitą maloniai kviečiami apsilankyti **Taupoje**, 767 East 185th Street, arba užsisakyti telefonu 481-6677.

Taupos kredito kooperatyvo dalis vadovybės. Iš kairės: Aleksas Spirikaitis – vedėjas, Vytas Kliorys, Gintas Taoras ir Vincas Urbaitis – direktoriai.

V. Bacevičiaus nuotr.

• **RELIGINĖ ŠALPA**, bendrai, prašoma aukoti visą šį mėnesį ir bet kada vėliau. Rinkliava Dievo Motinos parapijos bažnyčioje jau praėjo kovo 10 d. Bet tai nereikia, kad aukos nebepriimamos. Rinkliava Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus vykdoma kovo mėn. 17 d. O

Religinės šalpos globėjai yra kun. Gediminas Kijauskas ir kun. Juozas Bacevičius. O komitetą sudaro: Leonas Keženius, Zenonas Obelenis, Henrikas Stasas, Antanas Styra, Irena Sušinskienė ir Ona Žilinskienė.

• **FILMAI IŠ LIETUVOS**. Clevelandas buvo viena iš pirmųjų kolonijų, galėjusių pamatyti filmus iš Lietuvos. Jie buvo rodomi dvi dienas – kovo 2 (šeštadienį) ir kovo 3 (sekmadienį).

Neringos ir Pilėnų tuntai kviečia atsilankyti į rengiamą tradicinę Kaziuko mugę;

Sekmadienį kovo 17 d. Dievo Motinos parapijos salėse.

Atidarymas 11:15 r. – uždarymas 2:00 p.p.

Veiks skautiška virtuvė su šiltais valgiais ir saldumynų stalas

✓aikams spec. žaidynių kambariai.

Skautai ir skautės laukia Jūsų!

Pavasaris jau čia pat! Ateikite ir pabandykite atgyvėjusią Gintaro valgyklą. Rasite kopūstų sriubos, koldūnų, cepelinų, blynų ir nalisnių bei amerikietiško maisto, prieinama kaina!

Valandos:

Pirm.	11:30 – 2:00
Antr.	11:30 – 2:00; 5:00 – 8:00
Treč.	" " " "
Ket.	" " " "
Penkt.	11:30 – 9:00
Šešt.	5:00 – 9:00
Sekmad.	11:00 – 2:00

Tuo pačiu neužmirškite įsigyti metinės nario kortelės.

Lietuvių Klubo Patikėtinių Taryba

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, OHIO 44122

Atliekame visus pavienių bei grupinių kelionių patarnavimus
LĖKTUVAIS • LAIVAI • TRAUKINIAIS

Padedam planuoti atostogų keliones

LIETUVA: Parūpinam geriausiomis sąlygomis lėktuvo bilietus ir padedam sutvarkyti visus kitus kelionės reikalavimus

Greitas ir profesinis patarnavimas

Skambinkite Ritai Staškutei -991-3321

Šeštadienį filmų žiūrėjo virš 200 žiūrovų, o sekmadienį apie 60 žiūrovų. Atsiemenant, kad Clevelando lietuviai mėgsta parengimų naujoves, į filmus gal ir galėjo daugiau atsilankyti. Tai kiek sutrugdė rengėjų kaitaliojimas rodymo valandos ir sekmadienį ledėjantis sniegas. O bendrai, rengėjams reikėjo filmus iš anksto pamatyti ir pasiūlyti ką reikia pirmam seanse rodyti ir ką reikia nukelti vėlesniam.

Apie filmus atsiliepimai įvairūs. Vėliau, kada filmai bus visose lietuvių kolonijose parodyti, duosime vietas apie rengėjų gerus norus ir pačius filmus plačiau pasiskirti.

• **Į RENGIAMĄ KAZIUKO MUGĘ** atvyksta dvi brangios viešnios iš Lietuvos. Tai Lietuvos skaučių sąjungos vyr. sk. Alina Dvorkienė ir K. Jurskienė – Liet. skaučių sąjungos Garbės gynėja.

Dar tikimasi, kad gali atvykti ir Skaučių sąjungos vyr. sk. Birutė Banaitienė ir jos pavaduotoja v.s. Laima Kiliulienė.

PARENGIMAI

1991 m.

• KOVO 17, Skautijos rengiama Kaziuko Mugė 11:15-2:00p.p.

• BALANDŽIO 7, Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas.

• BALANDŽIO 13, Arvydo ir Nelės Paltinų koncertas. Rengia ateitininkai.

• BALANDŽIO 14, Clevelando ateitininkų šventė.

• GEGUŽES 5, Lietuvos Valstybinės Operos solistų Virginijaus NOREIKOS ir Irenos MILKEVIČIUTĖS koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Lietuvių Fondas, talkinant LB Clevelando apylinkės valdybai.

• GEGUŽES 27, Amerikos ir lietuvių veteranų prisiminimas ir pagerimas. Mišios ir pusryčiai Šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 16 D. – Birželio minėjimas. Rengia lietuviai latviai ir estai.

• BIRŽELIO 29 D. Cleveland Lietuvių Kultūrinių Darželių tradicinė – vakaronė 6:00 v.v. Gwinn estate, Bratenahl, OH.

• LIEPOS 14 d. Clevelando pensininkų klubo gegužinė įvyks Lietuvių namų patalpose.

• LIEPOS 28 Dd. sekmadienį 12:00 val. po piet, Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero – Beachland Park Ass. – 17815 Canterbury Rd.

• RUGPIUČIO 4, tradicinė ramovėnų gegužinė žurnalui "Karys" paremti, įvyks prie ežero tarp Landseer ir Canterbury gatvių. Pradžia 12 val. pietų metu.

• RUGPIUČIO 18 D. Clevelando Lietuvių klubo tradicinė gegužinė įvyks Kroatų sodyboje.

• RUGSĖJO 8, Šiluvos Šventė Šv. Jurgio parapijosje.

• RUGSĖJO 28 D. Pabaltiečių vakaras Lietuvių namuose, Rengia lietuviai, latviai ir estai.

• LAPKRIČIO 10, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos Mini-Festivalis parapijos salėje.

• LAPKRIČIO 23, Lietuvos kariuomenės atsikūrimo minėjimas Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Rengia Clevelando ramovėnai.

• GRUODŽIO 24, Bendros Kūčios 9:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje.

AMERICAN EXPORT-IMPORT INC.
Chicago, Ill. 60441, U.S.A.

Canadian European Export-Import Co.
404 Roncesvalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860, Fax (416) 533-4910

Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą
Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma

- **Garantuotai žemiausios kainos**, siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas.
- **Visos kainos įskaitomos į persiuntimą**, gavėjas nieko nemoka.
- **Siunčiame naujų ar senų drabužių** siuntinius, nemažesnius 5 kg. ar 12 svarų.
- **Siunčiame maisto siuntinius** – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites.
- **Persiunčiame pinigų** – tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui.

- **Pasiunčiame gėles**
 - **Parduodame automobilius** visoje Rusijoje pristatome mamą
- Mūsų Centrinis Biuras JAV**

R & R INTERPOSTMIR CO.

1055 Broadway,
Buffalo NY 14212
Tel. (716) 894-9880

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaikaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaikaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens skaikaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvienu taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

• **EUGENIJAUS KRIAUCĖLIŪNO** vardo Jaunimo premijai gauti už 1990 m. Jury komisiją sudaro: L.B. atstovas kun. Ant. Saulaitis. Pasaulio Lietuvių Jaunimo S-gos atstovė Lina Žliobienė, Amerikos Lietuvių Jaunimo S-gos pirminkė Sigutė Šuipaitė ir Kriaučeliūnų šeimos atstovės: Regina Kučienė ir Vida Jonušienė.

Jury komisijos posėdis numatomas š.m. kovo 17 d.

• **ĮTAKINGA JAV**-bių užsienio politikos organizacija – The Foreign Policy Association nutarė paminėti kovo 11 d. sukaktį diskusijomis apie Baltijos valstybes. Kalbėta tema: Padėtis Baltijos valstybėse ir kas toliau. Diskusijos vyko New York Marriot East Side, 525 Lexington Ave. Kalbėjo William J. H. Hough III, Marshall Shulman, Dimitri Simes ir Genryk Trofimenko.

• **LIETUVIŲ MOTERŲ**

FEDERACIJOS klubų suvažiavimas įvyks šių metų balandžio mėnesio 13 d., šeštadienį, Kultūros Židinio patalpose, 341 Highland Blvd. Brooklyn, New York. Pradžią 9:30 val. ryto.

Visų klubų pirmininkės ir narės prašomos ruoštis suvažiavimui, kuo gausiau dalyvaujant. Būtų pravartu, kad kiekvienas klubas atsiųstų bent po vieną delegatę į suvažiavimą.

• **GAVOME LAIŠKŲ**, kuriuose teiraujamasi, kur galima nusipirkti Birutės Pukelevičiūtės naują knygą "Atradimo ruduo".

Tos knygos, kiek mes žinome, atspausa tik 150 egz. Ir autorė ją siuntinėja tik savo bičiuliams – taigi knygų rinkoje jos nėra.

Knyga išleista labai patraukiančiai, su spalvotomis, įklijuojamomis iliustracijomis, kurios knygos vertę dar labiau padidina.

Kodėl autorė jos neišleido didesniu skaičiumi, gal autorė į tą klausimą jos raštų gerbėjams, pati atsakys.

• **PROF. JONO RAČKAUSKO PRAŠYMAS** ne tik geravaliai lietuviai, bet ir Lietuvos draugai yra atsiuntę Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centrai gausiai kitakalbės spaudos puslapių ir iškarpių su žiniomis, karikatūromis ir straipsniais apie Lietuvos nepriklausomybės pastangas.

Pagyvėjęs šiai temai Amerikos ir užsienio spaudoje, LTSC pirmininkas prof. Jonas Račkauskas pakartotinai atkreipia visuomenės dėmesį į šios dokumentinės medžiagos išlaikymo svarbą. Jis vėl prašo tautiečius siųsti, kiek įmanoma, pilnai puslapiais į LTSC, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, arba atvežti į Jaunimo Centrą.

• **DŽIAUGIASI IR DĖKOJA JAV LB** Švietimo taryba iš širdies gelmių džiaugiasi ir informuoja, kad vis daugiau ir daugiau atsiliepia kilnių širdžių ir gilių jausmų aukotojų Lietuvos vaikams vajui: Kastytis Vaitkus, CT; Jane Sarjeant, CT; Renata Kučienė, Philadelphia; Julius ir Zita Širkos, Palos Hills, IL; Dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, Lemont, IL; Julius ir Pranė Pakalkos, Beverly Shores, IN; Leif Jacobsen, D-MA; Gražina Santiski, Chicago, Teresė Paškonytė, LA; Eugenijus ir Milda Pauliai, Palatine, IL; Jonas ir Rita Valkiūnai, Crystal Lake, IL; dr. Audronė Užgiriene, Highland Park, IL; Raimundas ir Ramunė Lapšiai, Wheeling, IL; Baltimorės Karaliaus Mindaugo ir Marquette Parko lituanistinės mokyklos; Ona Kartanienė, Omaha, NE; Gediminas ir Dana Draz

džiai, Omaha, NE; Jadvyga Povilaitienė, Omaha, NE; Stefaniya Mackevičienė, Omaha, NE.

Valio Omahos mažajai lietuvių kolonijai už dosnias aukas, už stiprėjantį ryšį ir viltingas akimirkas vaikams.

Primername, kad vajus tęsiasi toliau, o rūbus vaikams iki 18 metų, kiekvieną dieną galima pristatyti į Seklyčią: S.O.S. Vaikams – Lithuanian Children's Relief, P.O. Box 497 So. Boston, MA. 02127.

A.A. ROMUALDO NEMICKO atminimui, vietoj gėlių, skiriu paramą Dirvai.

Bronė Miklienė.

• **BUS RODOMA** filma Sekmadienį kovo mėn. 17-tą dieną "Once Around" kurią pristatys kunigas Valkavičius Norwood Cinema, 109 Central Street. Pelnas bus skiriamas: S.O.S. Vaikams – Lithuanian Children's Relief, P.O. Box 497

So. Boston, MA. 02127.

Įėjimo kaina \$3.00.

Dėl informacijos skambinkit (617) 268-6030.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ IR PARAGINTI KITUS, KURIE NEATNAUJINO

ROMUALDUI NEMICKUI

mirus, našlę **ELENĄ**, dukterį **DALIĄ** – **MARTINKIENĘ**, sūnus **DR. RIMGAUDĄ** ir **DR. VIDĄ**, brolių **DR. BRONIŲ** su jų šeimomis bei kitus gimines ir jų artimuosius Amerikoje ir Lietuvoje, liūdinčius netekus **ROMUALDO**, nuoširdžiai užjaučiame.

V. ir S. Abraičiai
V. ir B. Dzenkauskai
K. ir O. Žolynai

Ormond Beach, Florida

A.†A.

ROMUALDUI NEMICKUI

mirus, jo žmoną **ELENĄ**, dukterį **DALIĄ** **MARTINKIENĘ**, sūnus **DR. RIMGAUDĄ** ir **DR. VIDĄ**, brolių **DR. BRONIŲ**, jų šeimos narius ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos
East Chicagos skyriaus
Valdyba ir Nariai

A. A.

ROMUALDUI NEMICKUI

mirus, jo brolių prof. dr. **BRONIŲ NEMICKĄ**, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Aleksandras
Vakseliai

A.†A.

ROMUALDUI NEMICKUI

mirus, jo žmonai **ELENAI**, dukrai **DALIAI** **MARTINKIENEI**, sūnams **DR. RIMGAUDUI** ir **DR. VIDUI**, broliui **DR. BRONIUI**, jų šeimoms ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

Tadas, Dalė ir Rimantas
Mečkauskai

Nepriklausomos Lietuvos Šaulių aviacijos vadui, Karo aviacijos kapitonui

A. A.

ANTANUI AUDRONIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiau brangiai žmonai **ALDONAI**, dukrai **ALDONAI**, sūnui **VYTENIUI** bei jų šeimoms ir drauge liūdžiu

Šaulių aviacijos lakūnė
Salomėja
Šėporaitytė-Knistautienė

A. A.

ANTANUI STANKEVIČIUI

Canadoje mirus, broliui, ilgamečiui **Clevelando** ramovėnų skyriaus sekretoriui **IGNUI STANKUI** – **STANKEVIČIUI** reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Ramovėnų skyriaus
valdyba ir nariai

A. A.

MEGAI BARNIŠKAITEI

mano šeimos jaunų dienų nuoširdžiai bičiulei pasitraukus į amžinybę, jos krikšto sūnaus **JURGIO NAVIKO** ir savo vardu sesutei **IZABELEI JONAITIENEI** ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Vytautas ir Janina
Januškliai

Skautininkų Draugovės nare

V. S. FIL. MEGAI BARNIŠKAITEI

mirus, sesėms v.s. **IZABELEI JONAITIENEI**, ps. fil. **RIMUTEI NASVYTIENEI**, ps. **AUDRAI BIELINIENEI**, v. sk. **RŪTAI McFADDEN** ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Clevelando Skautininkų
Draugovė